

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, MAY – GEGUŽĖS 14, 2015 • Vol. CVI Nr. 57 Kaina 1.50 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 05-13-15

ŠIAME NUMERYJE:

Lawrence, MA parama
Lietuvai – 4 psl.

Remiame lietuvių
šeimas – 7 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Lietuvos ambasada JAV atvėrė savo duris

Ambasados kieme svečiai ir šoko, ir vaišinosi gardžiais skanėstais.
Ludo Segers nuotraukos

Gegužės 9 d. Europos dienos proga kartu su kitomis Europos Sąjungos ambasadomis Lietuvos ambasada JAV surengė „Atvirų durų dieną“. Lietuvos ambasadoje šiemet apsilankė didžiausias lankytojų skaičius – daugiau nei 3 000 žmonių. – 2 psl.

Užtekėjo „Grandies“ ansamblio saulelė

Jaunieji „Grandies“ ansamblio šokėjai.

Jono Kuprio nuotr.

RIMAS ČERNIUS

Gegužės mėnuo – tai gamtos prisikėlimo, vilties ir linksmumo metas. Atrodo, viskas atgyja, atsiranda naujų jėgų, naujos energijos. Būtent tą linksmumą ir energiją atskleidė lietuvių tautinis ansamblis „Grandis“ savo metiniame koncerte gegužės 9 d. Koncertas vyko Lemonte, Pasaulio lietuvių centro Ritos Riškienės salėje. Dalyvavo visos „Grandies“ ansamblio šokių grupės, pradedant mažutėliais – vaikučių rateliais ir baigiant veteranais – pagyvenusiuoju rateliu.

Koncertą pajvairino vaikų choras „Svajonė“.

Gegužės mėnuo yra ir artėjančios mokslo metų pabaigos ženklas. O mokslo metai visuomet baigiasi egzaminais. Šių metų „Grandies“ koncertas buvo savotiškas egzaminas naujiems „Grandies“ ansamblio menovadovams – Gintarui Grinkevičiui ir Daliai Bilaišytei-DeMuth, kurie ansamblį perėmė iš ilgametės vadovės Violetos Smieliauskaitės-Fabianovich. Naujieji menovadovai savo egzaminą išlaikė labai gerai. Žiūrovai galėjo pasidžiaugti įdomiu, įvairiu, nuotaikingu tautinių šokių koncertu. – 10 psl.

Pasirink geriausius dalykus, o įprotis padarys juos ir malonius – Plutarchas

Suprantama, kad net ir moderniausia, demokratiškiausia bei sąžiningiausia valstybė nepajėgi išvengti nemalonumų. Kad ir kaip besistengtume, skandalingi nutikimai užregistruojami net ir padoriausiose kompanijose. Bet Lietuvoje įvairiausio plauko ir dydžio nesusipratimų, regis, per daug, kad galėtume ramiai miegoti.

Tiesa, nederą užmiršti, jog Lietuva – mūsų Tėvynė. Į savo Tėvynę visuomet žvelgiame atidžiau, reikliau nei į svetimą, todėl ir lietuviški trūkumai bei bėdos – aki-vaizdesni, skaudesni, šurpesni. Kitos valstybės tikriausiai turi ne mažiau bėdų nei mes. Bet mums, prikabinai žvelgiantiems į Lietuvą, nuoširdžiai atrodo, kad mūsų šalis – viena iš prasčiausių. Nes mes nematome, nežinome, kas dedasi kitur. O jei ir žinome, tai nepergyvename dėl kitų bėdų taip skaudžiai, kaip dėl savų, lietuviškųjų.

Ir vis dėlto kai kurių problemų Lietuvoje neturėtų būti nė kvapo. Bet jos – yra. Jos tarsi užkeiktos juodojo burtininko lazdele.

Prieš keletą dienų naujienų agentūroje ELTA garbūs kalbininkai prof. Vitas Labutis, hab. dr. Kazimieras Garšva ir istorikas, akademikas Antanas Tyla pasakojo, kuo pragaištingas socialdemokratų Irenos Šiaulienės ir Gedimino Kirkilo persamas įstatymas, primetantis lietuviškai abėcėlei keletą neįprastų raidžių. Tarsi lietuviškoji abėcėlė negalėtų išsiversti be tų svetimkūnių, tarsi Lietuvos lenkai negalėtų išgyventi be lenkiškai užrašytų savo pavardžių lietuviškuose pasuose, tarsi ši „smulkmena“ negriautų lietuvių gramatikos sandaros.

Apie šią dirbtinai Lietuvai primestą temą tiek daug ir taip ilgai kalbėta, rašyta, į šį ginčą jau buvo

Kaip netapti išdaviku

GINTARAS VISOCKAS

įtrauktos visos be išimties valstybinės institucijos, įskaitant net Konstitucinį Teismą, kad konfliktas senų seniausiai išnarpliotas. Jei Lietuvos Seimas įteisins lenkišką rašybą lietuviškuose pasuose bei kituose oficialiuose mūsų dokumentuose, tapsime išdavę lietuvių kalbą.

Švelniai tariant, išduosime ne tik savąją kalbą, bet ir pačią valstybę. Nes pasaulyje niekas, kaip siūlo liūdnei pagarsėję I. Šiaulienė ir G. Kirkilas, taip nesielia. Nė viena laisva, demokratinė valstybė nepuola keisti nusistovėjusių gramatikos bei abėcėlės taisyklių vien dėl to, kad tokių pakeitimų reikalauja viena iš jos žemėje gyvenančių tautinių bendrijų.

Bet socialdemokratų užsispyrimui nėra ribų. Jie vardan mistinių „geresnių santykių su Lenkija“ žūt-būt stengiasi sugriauti lietuvių kalbą iš vidaus. Socialdemokratų brukte brukamos išimtys Lietuvos lenkams greičiausiai sukels naujų išimčių poreikį.

O ten, kur daug išimčių – gausu nesusipratimų, painiavos, dvigubų standartų.

Lietuva galėjo išvengti ir jovalo dėl parlamentaro Vydo Gedvilo skyrimo į ministro postą. Lietuvos premjerui Algirdui Butkevičiui derėjo būti tvirtam, atmetant Darbo partijos primetamas „žaidimo

taisykles“, ir ginčai dėl V. Gedvilo patikimumo – nepatikimumo nebūtų nė nekilę. Tačiau mūsų premjeras nėra toks tvirtas kaip Lietuvos prezidentė G. Grybauskaitė. Prieš patiekdamas V. Gedvilo kandidatūrą Prezidentei jis pirmiausiai žvalgėsi į liūdnei pagarsėjusios Darbo partijos pusę. Nors akivaizdu, jog turėjo elgtis nuovokiau: Prezidentė visuomet svarbiau nei partijos vadovas.

Tad dėl žalingų diskusijų apie slaptosiose Specialiųjų tyrimų tarnybų (STT) pažymose minimus įtarimus kaltas kaip nendrė svyruojantis premjeras. Nejaugi taip sunku pramokt ministrus rinktis be kivirčų?

Lietuva galėjo išvengti ir triukšmo dėl prisipažinusųjų KGB bendradarbių likimo. Tiesiog nuspėti, ar dera pratęsti 15 metų galiojusį slaptumo šydą, privalėjome kur kas anksčiau, nei nuskambėjo „paskutinysis skambutis“. Ir tada į viešąją erdvę taip skaudžiai nebūtų prasiveržę ginčai, kodėl ver-ta ir kodėl neverta ilgai slėpti savo nuodėmes specialiai komisijai kadaise išpažinusių KGB agentų tapatybes.

Juk, žvelgiant atidžiau, teisios abi pusės: ir tie, kurie reikalauja slėpti vos ne „iki gyvos galvos“, ir tie, kurie įrodinėja, jog jau „gana, užtenka, nėra nieko amžino“.

Laiku susigriebę būtume išvengę ir spekuliacijų, ar Lietuvos Gyventojų rezistencijos ir tyrimų centre prisipažinusųjų bylos saugomos kruopščiai bei principingai.

Žodžiu, rimtų darbų negalima atlikti paskutinąją akimirką. Paskubomis atliekamų darbų nau-dą velniai gaudo.

Lietuvos ambasada JAV atvėrė savo duris

Atkelta iš 1 psl.

Minėdama 25-ąsias Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo metines ambasada Washington, DC, šiais metais pakvietė ES narystės siekiančios Ukrainos ambasadą ir bendruomenę JAV kartu pažymėti Europos dieną. Lietuvos ambasadoje buvo pristatyta Ukrainos istorija, kultūra, kulinarinis paveldas.

Lietuvos ambasados svečiams buvo pasiūlyta įvairių pramogų – ambasados kieme buvo žaidžiamas krepšinis, fotografuojamasi vilkint Lietuvos rinktinės krepšinio marškinėliais, istorinėje ambasados dalyje eksponuota fotografo Gintauto Trimako paroda „Tiesioginis pozityvas“, pristatomas tradicinis lietuviškas šiaudinių menas. Lankytojai dalyvavo viktorinoje ir vaišinosi lietuviškais patiekalais, kuriuos maloniai paaukojo Lietuvoje ir JAV veikiančios lietuviškos kompanijos: „Švyturys“, „Food Depot International“, „Lithuanian Plaza Bakery and Deli“, „Kunigaikščių užėja“, „Žemaitijos pienas“ ir „Edega“.

LR ambasados JAV info

„Atvirų durų dieną“ Lietuvos ambasadoje Washington, DC buvo priglausti ir ukrainiečiai, kurie rodė spalvingus liaudies meistrų dirbinius bei vaišino susirinkusiuosius.

Lietuvos ambasadoje apsilankė (iš k.): Ukrainos informacijos tarnybos (UNIS) vedėjas Michael Sawkiw, LR ambasadorius JAV Žygimantas Pavilionis, menininkas Artūras Skučas ir Ukrainos ambasados JAV pirmasis sekretorius Yuriy Tyrkus.

Ambasadoje Nora Vazbytė aiškina svečiams lietuvių kultūros ypatumus.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00. Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliaru paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
Į Lietuvą reguliaru paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiučiamo.
„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –
Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –
Renata Šerelytė
rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį ir kalbą neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

Administracijos el. paštas:
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

Prieš daugelį metų, dar studentavimo laikais, Čikagoje iš policijos gavau vadinamąjį „bilietą“ už prasižengimą automobilių judėjimo taisyklėms. Nustatytą dieną nuvykau į teismą, bet sužinojau, kad mano byla nagrinėta jau prieš kelias dienas. Išgirdau, kad teks laukti arešto ir tada teisėjui galėsiu papasakoti, kas atsitiko. Ant to „bilieto“ ranka buvo įrašytas numeris „21“, kurią aš perskaičiau kaip „27“.

Po keleto savačių į namus prisistatė policininkas su teismo dokumentu mane areštuoti ir mandagiai paprašė pačiam atvykti į policijos stotį. Kai nuvykau, paėmė mano pirštą atspaudus, užpildė arešto formas, paėmė 25 dol. užstatą ir paleido namo. Atėjus naujo teismo dienai nuvykau laiku ir teisėją įtikinau, kad buvau nekaltas. Mano nuste-bimui mane paleido ir grąžino užstatytus pinigus.

Kitą kartą policijos buvau sustabdytas 69 gatvėje, prie Šv. Kryžiaus ligoninės, irgi Čikagoje, mat cypė mano automobilio stabdžiai, o prie ligoninės buvo skelbimas, kad čia yra „Quiet Zone“. Prisipažinau, kad stabdžiai iš tikrųjų cypė. Policininkas pasiūlė viską sutvarkyti vietoje. Beveik atsiprašydamas jam parodžiau, kad piniginėje teturiu tik penkis dolerius. Jis, supratęs vargšo studento padėtį, paėmė tik tiek, kiek turėjau, ir taip išsiskyrėme.

Jau tarnaudamas JAV kariuomenėje buvau paskirtas į Ft. Gordon, GA, kur veikė karinės policijos apmokymo mokykla. Dirbdamas protinės sveikatos klinikoje nuolat vykdavau į daboklę ir ten įvertindavau naujus kalinius dėl jų tinkamumo likti kariuomenėje. Jokių nesusipratimų neturėjau. Daug vėliau, jau baigęs visus mokslus, dirbau protinės sveikatos centre. Vienu laiku buvau atsakingas už programas, artimai susijusias su apylinkės įstaigomis bei organizacijomis. Viena iš jų buvo policijos ruošimo akademija. Ten mano štabas vedavo apmokymą, kaip būsimiems policininkams elgtis su žmonėmis, ypač su tais, kurie turėdavo protinę ar psichinę negalią. Pradžioje jaučiau studentų mandagų atsitolinimą nuo mūsų peršamų principų ir bendravimo strategijos, nes jie buvo įsitikinę, kad jų pusėje yra įstatymai, lazda ir ginklas. Jie sakė nenorintys būti socialiniais darbuotojais, tačiau mus palaikė akademijos vadovybė, kuri mus ir pakvietė. Išsiskyrėme pasikeitus politiniam klimatui Washington, DC, kai mūsų programai buvo nutrauktos lėšos. Tai buvo

Mano santykiai su policija

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

nelaimėto „Karo prieš skurdą“ pabaiga.

Tas mūsų pakvietimas į policijos akademiją nebuvo motyvuotas vien artimo meilės, bet daugiau praktinių sumetimų. Tuo metu Amerikoje kaip tik buvo pasirodžiusi mokslinė studija, teigusi, kad apmokymas, panašus į mūsų, policijai yra naudingas. Studija buvo atlikta New Yorko mieste. Ten sistemiškai buvo tyrinėta tarpusavio santykių įtaka policijai. Buvo parinkti rajonai, kur policininkai dalyvaudavo specialiuose apmokymuose ir vėliau jie buvo palyginti su policijos rajonų pareigūnais, kurie tokiuose apmokymuose nebuvo dalyvavę.

Čia reiktų paminėti, kad anais laikais didžiausią nerimą policijai kėlė ne bankų plėšikai ar žmogžudžiai, bet vadinamieji šeimyniniai konfliktai. Po ta etikete slėpėsi smurtas šeimoje, dažniausiai tarp vyro ir moters. Dažnai policininkai, bandydami atskirti karingas puses, tapdavo smurto aukomis ir būdavo sužeidžiami. Šios studijos pagrindinis atradimas buvo, kad policininkai, lankę tarpusavio santykių kursus, patyrė daug mažiau sužeidimų, nei jų kolegos, tų kursų nelanę. Tuo pačiu buvo konstatuota, kad tokie kursai neturėjo jokios įtakos smurtui šeimose, kuris tęsėsi toliau ir, be abejo, tebesitęsia.

Dirbdamas su policija patyriau, kad policininkams labai svarbu kuo anksčiau įsitikinti, ar sustabdytas vairuotojas nėra jiems pavojingas. Dar geriau, jeigu jis ar ji jiems pasirodo draugiški. Dar prieš pasakydamas „labas“ vairuotojui policininkas užmeta akį į automobilio lipdukus ir kitus išorinius ženklus. Jei tie lipdukai jiems atrodo palaikantys visuomeninę tvarką, įstatymus, kariuomenę ar policijos organizaciją, jų įtampa atsileidžia. Tai žinodamas aš įstojau į „Michigan Sheriffs' Association“ ir ant savo automobilio ėmiau klijuoti tos organizacijos išduodamus metinius lipdukus. Paskutinį policijos „bilietą“ gavau ir baudą sumokėjau 1969 me-

tais, dar gyvendamas Illinojaus valstijoje. Tai nereiškia, kad po to niekada policijos nebuvo sustabdytas, bet nuo to laiko, kai „apsidraudžiau“ lipdukais, nė karto nesu gavęs „bilieto“. Įdomus sutapimas? Jeigu bandyčiau pareigūnų dėmesį atkreipti į savo narystę minėtoje organizacijoje, žinoma, tai būtų palai-kyta netinkamu elgesiu. Reikia tiesiog pasikliauti policininkų atidumu ir prisiminti, kad yra įstatymai, kurių visiems reikia laikytis.

Visa tai prabėgo pro mano akis pastarosiomis dienomis, kai Baltimorės mieste persitėmė santykiai tarp policijos ir daugiausiai beturčių gyventojų. Ši kartą tos chroniškos įtampos „sprogimo“ priežastis buvo vieno juodosios rasės vyro mirtis jam esant policijoje. Apkaltinti šeši policijos tarnautojai. Iš jų – trys juodosios rasės atstovai. Miesto merė ir policijos vadovas yra juodosios rasės. Vyriausioji prokurorė yra juodosios rasės. Atrodo, kad įtampa yra daugiau dėl policijos elgesio, o ne dėl rasinių priežasčių. Tačiau kartais sunku tuos niuansus atskirti.

„USA Today“ dienraštyje buvo duota šiek tiek įdomios statistikos apie Baltimorės miestą, jį palyginus su dešimčia kitų Amerikos miestų. Per pastaruosius trejus metus Baltimorės miestas gyventojų skaičiumi paaugo mažiausiai, vos 0.02 procento. Vidutinis vieno buto gyventojų metinis uždarbis šiame mieste 2013 m. buvo 42,266 dol. Tik Milwaukee, WI, uždarbiai buvo mažesni – 35,186 dol. Gyventojų procentas su aukštuoju išsilavinimu Baltimorės mieste buvo 29 proc. Aukščiausias procentas iš pasirinktų miestų buvo Seattle, WA, kur net 60 proc. gyventojų turėjo aukštąjį išsilavinimą. Žemiausias procentas gyventojų, turinčių darbus, buvo Baltimorės mieste, 62 procentai. Ten bedarbystės procentas buvo 7 proc., žemesnis nei Washington, DC, Las Vegas ir Milwaukee miestuose. Atrodo, kad ir Baltimorės miestas yra vienas iš tų didmiesčių, kuriems tinka liūno įvaizdis. Įdomu, kad „USA Today“ išvardintų miestų sąrašė neminimi Detroitas ir Čikaga. Tai leidžia spėti, kad ten padėtis gali būti panaši Baltimorės. Tokioje ar panašioje padėtyje esančių miestų neapsaugos jokia policija, kokia tobula ji bebūtų. Liūno priežastys yra daugiau ar mažiau visiems žinomos, bet (ypač šiais laikais) nemadinga pirštu rodyti, kad karalius nuogas.

Liaudies meno grožio šventė

Lietuvių liaudies meno lobiai

pzemaitis.lt nuotr.

Jau ketvirtus metus skaičiuojantis kultūrinio turizmo plėtros ir modernių muziejinių iniciatyvų švietėjiškas projektas „Lietuvos muziejų kelias“ prasidės gegužės 18-ąją – Tarptautinę muziejų dieną. Seimui 2015-uosius paskelbus Etnografinių regionų metais, „Lietuvos muziejų kelio“ organizatoriai plėtoja liaudies meno temą, kurios renginiai yra įtraukti į Vyriausybės patvirtintą Etnografinių regionų metų minėjimo veiksmų planą.

Projektas „Liaudies meno grožis“

tradiciškai bus rengiamas visuose Lietuvos regionuose: Dzūkijoje (gegužės 18 – birželio 14 dienomis), Suvalkijoje (birželio 15 – liepos 12 dienomis), Žemaitijoje (liepos 13 – rugpjūčio 9 dienomis), Mažojoje Lietuvoje (rugpjūčio 10–30 dienomis), Aukštaitijoje (rugpjūčio 31 – rugsėjo 27 dienomis).

Net 67 muziejai lankytojams pristatys 104 išskirtinius renginius. Lankytojus džiugins naujos ekspozicijos ir parodos, meniniai švietėjiški projektai, tradicinių amatų renginiai, susitikimai su tautodailininkais, liaudies

meno sričių tyrinėtojais, unikalių projektų autoriais, svetingieji savaitgaliai muziejų ekspozicijose, parodose ir kitos kultūrinės akcijos.

Projektas „Liaudies meno grožis“ Dzūkijoje bus pradėtas paroda „Šv. Jonas Nepomukas – Trakų miesto globėjas“. Ši paroda lankytojams duris atvers jau gegužės 15 d. Trakų istorijos muziejuje. Muziejaus rinkiniuose gausu šv. Jono Nepomuko skulptūrų, sukurtų XVIII–XX a. pradžioje Lietuvos bei Vakarų Europos meistrų. Paskaitoje bus gvildinamas šv. Jono Nepo-

muko kelias iš Čekijos į Lietuvą.

Suvalkijoje, Marijampolės kraštotyros muziejuje, bus surengta paroda „Lelijos (tulpės) ornamentas Suvalkijoje“. Lankytojai sužinos, kuo šis ornamentas svarbus Lietuvai ir koks Suvalkijos indėlis į visai Europai gerai žinomo simbolio vaizdavimo raidą.

„Žemaitijos muziejai turi galimybę atverti saugyklų duris, iš jų iškelti ir lankytojams parodyti tai, kas yra savita. Į „Kelią“ įsijungė 19 Žemaitijos muziejų – nuo Šilalės iki Kelmės“, – pristatydama šio regiono programą, sakė Kretingos muziejaus direktorė Vida Kanapkienė.

Žemaitijoje dirba per 520 tautodailininkų. Bus surengta 18 visų žanrų parodų. Raseiniai sumanė šiaudinių sodų parodą. Kelmė garsėja juodąja keramika, todėl Krašto muziejuje bus atidaryta paroda „Senoji keramika“. Taip pat bus surengti meniniai užsiėmimai – vaikai bus mokomi lipdyti iš molio.

„Pristatome pačias gražiausias savo kolekcijas. Tokio grožio niekur nepamatysite“, – sakė Lietuvos muziejų asociacijos valdybos pirmininkas Raimundas Balza.

Pirmą kartą 2012-aisiais, Muziejų metais, surengtas „Lietuvos muziejų kelias“ į renginius sukvietė beveik 29 tūkst. lankytojų. 2014 m. susidomėjusių lankytojų skaičius išaugo net iki 54 tūkst. Renginiai lankytojams – nemokami.

Projektą remia Lietuvos kultūros taryba.

RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

Muzika šlovino laisvę

pirmajame JAV mieste, pripažinusiam Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimą

Straipsnio autorė Dalia Shilas (d.) su lietuviybės puoselėtoju Jonu Stundžia (pirmas iš k.) sukvietusiu lietuvių bendruomenę į Lawrence bibliotekoje vykusį koncertą „Muzika šloviname laisvę“ ir kun. dr. Henry Stonie (viduryje).

Salės sienas Jonas Stundžia papuošė Bostono tautodailės instituto ir savo kolekcijos drobinėmis lovatiesėmis.

Dalios Shilas nuotraukos

DALIA SHILAS

Balandžio 12 dieną lietuviybės puoselėtojas Jonas Stundžia sukviėtė lietuvių bendruomenę į Lawrence bibliotekoje (Massachusetts valstijoje) vykusį koncertą „Muzika šloviname laisvę“ pažymėti 25-ąsias metines, kai 1990 metų balandžio 3 dieną Lawrence miestas pirmas Amerikoje pripažino Lietuvos valstybės atkūrimą. Šia proga per 80 svečių suvažiavo ne tik iš Massachusetts, bet ir iš New Hampshire valstijos.

Lawrence – tekstilės miestas

1845 metais ant Merrimack upės kranto įsikūręs ir dabar 77 tūkstančių gyventojų turintis Lawrence yra apie 40 mylių į šiaurės vakarus nuo Bostono. Miestelis išgarsėjo audimo ir verpimo įmonėmis. 1890 metais tekstilės pramonėje Lawrence užėmė trečią vietą JAV. 1899 metais čia įsteigtas didžiausias pasaulyje verpyklų ir audyklų susivienijimas „American Woolen Co“ atvėrė duris emigrantams. Amžiaus pradžioje Lawrence buvo apie 35 tūkstančiai tarpusavyje gražiai sugyvenusių įvairių tautybių darbininkų.

Apie 4 tūkstančius Šv. Pranciškaus lietuvių parapijai priklausančių lietuvių atsikraustė ne tik iš Bostono ar Pensilvanijos anglies kasyklų, bet ir iš Lietuvos, daugiausia iš Liškiavos, Merkinės, Žaslių, Žiežmarių, Gegužinės, Vabalninko, Pandėlio, Raseinių, Eržvilko, Garliavos.

Lawrence 1912 metais pagarsėjo „Tekstilės“ arba dar vadinamu „Bread and Roses“ du žiemos mėnesius trukusiu streiku. Jame dalyvavo daugiau nei 20 tūkstančių 16 tautybių darbininkų, tarp jų ir lietuvių.

1916 metais Šv. Pranciškaus parapijiečiai, dėl finansų tvarkymo susipykę su pirmuoju parapijos klebonu kunigu Antanu Jusaičiu, atsiskyrė. Nusipirkusi iš senųjų anglų protestantų 1855 metais statytą bažnyčią, ši Amerikos lietuvių grupė sukūrė Lietuvių tautinių katalikų parapiją, ir nors save laikė

katalikais, bet atmetė Romos popiežiaus valdžią, nebuvo Romos katalikai. Lietuvių tautinių katalikų katedra Scranton, Pensilvanijoje, veikia iki šiol, o Lawrence buvo vienintelė, atokiau nuo centro įsikūrusi parapija.

Mieste buvo dvi lietuviškos parapijos

Taigi tuo metu Lawrence buvo dvi lietuviškos parapijos ir dvejios kapinės. A. Jusaitis Lawrence įsteigė lietuviškų knygų biblioteką, 1913 metais su kitais bendraminčiais subūrė organizaciją „Lietuvos Vyčiai“ ir buvo jų dvasinis vadovas. 1916 metais po konflikto su parapijiečiais buvo perkeltas į Maspeth, New Yorko valstijoje, kur 1918 metais parašė knygą anglų kalba „Lietuvių tautos istorija ir dabartiniai jos siekiniai valstybingumo atžvilgiu“. Knyga buvo nusiųsta JAV senatoriams, užsienio šalių ambasadoriams, į Paryžiaus taikos konferenciją vykusiam JAV prezidentui Thomas Woodrow Wilson. 1918 metais A. Jusaitis grįžo į Lietuvą.

Lawrence vokiečiai turėjo keletą klubų. Vieną iš jų, Berkley gatvėje esantį „Lyra Hall“, nupirko lietuviai. Čia vykdavo koncertai, pokyliai. Taip pat lietuviai savo reikmėms naudojo „Hybernation Hall“. Sporto renginiams – netoliese esantį „Turn Hall“. „Lyra Hall“ buvo nemažas lietuvių centras, nors ten nesilankydavo Romos katalikai, bet noriai rinkdavosi tautiniai katalikai ir „laisvamaniai“. Pastarieji dažniausiai burdavosi savo išpirktame „Maple“ parke Methuen.

Po Antrojo pasaulinio karo iki tol klestėjusi Lawrence vilnos perdirbimo pramonė pradėjo smukti. Tūkstančiais sumažėjo gyventojų skaičius. 8–9 dešimtmečiais į miestą plūstelėjo nauja, ispanų kilmės, emigrantų banga. Pramonė ėmė merdėti, kol galiausiai visai sunyko.

Lietuvių gretos retėja

Mano pažintis su Lawrence ir Jonu Stundžia prasidėjo 1991 metais. Tų metų spalio 26 dieną dalyvavau Amerikos lietuvių tarybos (ALT'o) Lawrence sky-

riaus susirinkime, o 1992 metais dalyvavau Vasario 16-osios renginyje. Jame kartu su kun. dr. Henry J. Stonie pasakojome apie tuometinę situaciją Lietuvoje, iš kurios neseniai buvau atvykusi aplankyti tose apylinkėse gyvenusių giminačių. Tuo metu Lawrence Lietuvių Bendruomenei vadovavo Jono tėvelis a. a. Jonas Stundžia.

Klebonui Albinui Janiūnui darėsi vis sunkiau suburti lietuvių maldai parapijoje, kurioje jis klebonavo nuo 1977 iki 1995 metų. Parapijiečiai išėjo anapilin ar išsikraustė į priemiesčius. Šv. Pranciškaus bažnyčia 2002 liepos 1 dieną buvo uždaryta. Arki-vyskupija pasisavino visą parapijos turtą: 10 hektarų žemės sklypą ir vasarvietę prie Forest ežero.

Tais pačiais metais, parapijiečiams pageidaujant, buvo uždaryta ir parduota ir Tautiškos parapijos bažnyčia. Gauti pinigai pervesti į Lietuvių tautinių katalikų kapinių fondą. Šiose Methuen miestelio Lietuvių tautinių katalikų kapinėse buvo laidojami būtent šios parapijos nariai, nes jie negalėjo būti laidojami nei nepašventintose protestantų kapinėse, nei popiežiumi sekančiais katalikais. Įėjimą į kapines puošia 1997 metais pastatyta arka su užrašu „Lithuanian National Catholic Cemetery“.

Per 560 pirmos kartos Amerikoje gimusių lietuvių iš Lawrence apylinkių dalyvavo Antrajame pasauliniame kare. Šiose kapinėse 70-osioms metinėms pažymėti bus pastatytas paminklas. Šiame Methuen miestelyje prie Forest ežerėlio dar yra 9 gatvės su lietuviškais pavadinimais: Palanga, Lokė, Vytis, Birutė, Kaunas, Vilnius, Gediminas, Varniai ir Šv. Pranciškaus.

Amžinybėn pernai išėjo ir 60 metų Šv. Pranciškaus parapijai atidavęs 90-metis kunigas Albinas Janiūnas, su kuriuo turėjau garbės dažnai pabendrauti. Nuo to laiko Lawrence apylinkių lietuvių bendruomenė savo šventės rengia „Lawrence Heritage“ parko lankytojų didžiojoje salėje.

Lietuvybė – gyva

Lawrence gimęs ir augęs kun. dr. Henry Stonie man dažnai pasakodavo apie Lawrence lietuvių.

Svarbu paminėti, kad Lawrence niekada neturėjo lietuviškos mokyklos. Kun. dr. Henry Stonie patėvis Motiejus Stakionis mėgino ją įkurti apie 1940 metus, bet nesulaukė pritarimo – nesurinko nei mokytojų, nei mokinių. „Dauguma Amerikos lietuvių buvo idealistai, – pabrėžė kun. dr. H. Stonie. – Nors jie ir šlovino Lietuvą, o kai kurie netgi grįžo į gimtinę, vis dėlto daug jų, pabėgę nuo sunkaus ekonominio ir politinio gyvenimo Lietuvoje, laikė save amerikiečiais ir tuo didžiavosi. Tai davė toną visai išeivijai, laikraščiams, parapijoms, organizacijoms ir t. t. Kaip ir kitų tautybių žmonės, lietuviai turėjo savo gydytojus, kurie tais laikais ir į namus ateidavo, ir priimdavo savo kabinetuose. Bet netgi ir čia buvo susiskirstymas – Romos katalikai ėjo pas Nikolaitį, tautiniai katalikai ėjo pas Užkulį, kiti – pas Miškinį.”

Džiaugiuosi, kad vėl galėjau dalyvauti Lawrence renginyje. Kai kurios mano draugystės išliko. Daugelio žmonių jau nebėra. Buvo tikrai smagu šiame renginyje pamatyti bendruomenės aktyvistas: Jono mamą – 93 metų Matildą Stundžienę, jo tetą – 91 metų Ameliutę Stundžiaitę ir Ievą Tapernauskaitę (Eve Taper). Pajutau, kad lietuvybė čia tikrai dar gyva.

Iš anksto ruošėsi
Nepriklausomybės paskelbimui

„Kadangi bendravome su Sąjūdžiu, 1990 metų kovo pradžioje jau žinojome, kad Lietuva paskelbs Lietuvos Respublikos atkūrimą ir tam ruošėmės, – prisimena J. Stundžia. – Kovo 11-tąją, kai Lietuvoje Nepriklausomybė jau buvo paskelbta, mes, lietuviai, latviai, estai, susirinkome su vėliavomis Bostono Rotušės aikštėje. Visi nekantriai laukėme, kad JAV prezidentas George Bush pripažintų atkurtą nepriklausomybę, bet išgirdome, kad JAV nenori kištis į Sovietų Sąjungos vidaus politiką, gadinti abiejų šalių santykių, todėl neskubėjo”.

Jonas Stundžia, tada Lietuvos šaulių sąjungos išeivijoje Bostono kuopos vadas, balandžio 3 dieną sukvietė Miesto tarybos susirinkimą. Jo metu buvo parašyta ir į Baltuosius Rūmus išsiųsta rezoliucija, kuria pareiškama, kad nepripažįstamas Lietuvos prijungimas ir raginama George Bush pripažinti LR atkūrimą. Vieną šios rezoliucijos kopijų saugo pats Jonas, kita yra Lietuvos mokslų akademijos bibliotekoje, Jono Stundžios fonde. Kaip žinome, tik 1992 metų rugsėjo 2 dieną JAV pripažino Lietuvos Valstybės atkūrimą.

2000-aisiais, 10 metų sukakties proga, Jono Stundžios iniciatyva buvo užsakyta ir į Lawrence miesto rotušės sieną įmūryta maždaug 24 x 14 colių dydžio ir apie 40 svarų sverianti bronzinė lenta. Joje angliškai rašoma, kad 1990 m. balandžio 3 dieną Lawrence buvo pirmasis JAV miestas, pripažinęs Lietuvos valstybės atkūrimą, o lietuviškai – „Tegyvuoja Lietuva”.

Vietos lietuviai tam surinko nemažai pinigų, bet daugiau sia paaukojo pats Jonas Stundžia ir to meto merė Patricia Dowling.

Muzika šlovino
laisvę

Po 25 metų vėl prisiminėme šią miestui ir visiems lietuviams svarbią datą ir miesto bibliotekoje muzika šlovinome laisvę. Koncerte dalyvavo pianistė Rasa Vitkauskaitė, gitaristas Jonas Kublickas ir kanklininkė Simona Minns, kuriai trombonu keletą kūrinį pritarė jos vyras Dorsey Minns.

Salės sienas Jonas Stundžia papuošė Bostono tautodailės instituto ir savo kolekcijos drobinėmis lovatiesėmis. Vienos tokios drobės su Pasaulio Lietuvių Bendruomenės simboliu – stilizuotu Vyčiu fone renginio pradžioje pasveikino mūsų jaunuosius muzikantus senu lietuvišku papročiu pavaišindami juos J. Stundžios pagaminta juodos duonos gira ir agurkais su medumi.

„Amerikoje austas ir visų pasaulio lietuvių bendruomenių paveldo simboliu tapęs stilizuoto Vyčio dizainas buvo pripažintas 1935 metais per pirmąjį Pasaulio lietuvių kongresą Kaune, – pasakojo man Jonas. – Po Antrojo pasaulinio karo šis stilizuotas Vytiš tapo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) herbu”.

Jonas Stundžia paruošė ne tik renginio programą, pakvietė atlikėjus, bet ir kruopščiai, „šauliškai” pasirūpino visomis smulkmenomis. 36 pėdų ilgio be sudūrimų Lietuvos kaime austa drobė dengė stalą, kurį puošė velykiniai margučiai, verbos ir Lawrence Lietuvių Bendruomenės istorijos liudijimai.

Į salę buvo įneštos Amerikos, Lietuvos, Latvijos ir Estijos vėliavos. Dainavome ir „The star spangled banner”, ir „Lietuva, tėvyne mūsų”. Renginyje dalyvavo Lietuvos šaulių sąjungos išeivijos Bostono kuopos, kurios vadas yra J. Stundžia, Tėvynės mylėtojų

Simona Minns koncerte atliko populiarias lietuviškas dainas, kai kurioms trombonu pritarė jos vyras Dorsey J Minns.

draugijos 7-osios Lawrence kuopos, Amerikos lietuvių susivienijimo 41-osios kuopos atstovai. 1990 m. balandžio 3 dienos rezoliucijos signataras, to meto Lawrence miesto tarybos narys advokatas Richard Consoli perskaitė rezoliucijos originalą.

Muzikoje – lietuviški motyvai
ir folkloro intonacijos

Pianistė Rasa Vitkauskaitė jau kartą koncertavo bibliotekoje ir sužavėjo vietinius klausytojus. Gimusi 1986 metais Lietuvoje, Rasa mokėsi Nacionalinėje Čiurlionio menų mokykloje Vilniuje ir Adrijos jungtiniame pasaulio koledže Italijoje. Atvykusi į JAV, mokėsi Bostono konservatorijoje, kur jai buvo suteikti bakalauro ir magistro laipsniai, bei stažavosi Bard koledžo Longy muzikos mokykloje. Rasa yra Bostono filharmoninio orkestro narė. Ji taip pat dėsto Concord konservatorijoje.

Nukelta į 12 psl.

Vos per dvidešimt perkopęs profesionaliai klasikine gitara ir liutnia grojantis Jonas Kublickas džiugino savo aranžuotomis liaudies dainomis bei žinomų kompozitorių kūriniais.

Pianistei Rasai Vitkauskaitei šis renginys priminė sunkų ir ilgą kelią, nueitą nepriklausomybės link.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Sesės Ingrida Naudžiūtė, Nida Petronienė, Alina Davies, Vilija Garbonkienė ir Kristina Vaičikonienė ruošiasi keliauti kelių ženklų taku.

Aušros Jasaitytės-Petry nuotraukos

Mano ugnis-2

„Aušros Vartų/Kernavės” tunto vyr. skaučių susitikimas

V.S.FIL. AUŠRA JASAITYTĖ-PETRY

Tęsinys. Pradžia – 2015 m. gegužės 7 d. laidoje

Dar vienas pristatymas: „Patyčios” (bullying), kuri vedė sesės Julija ir Judita Urbaitė-Hoch. Patyčias patiria ne tik jauni, bet ir vyresni. Su pratome, kad berniukai greičiau prisipažins, kad iš jų tyčiojamasi. Mergaitės paprastai nesiskundžia. Sesės pristatė skirtingas situacijas, kas vaiką arba suaugusį gali bauginti. Buvo paašikinta, kaip vadovai gali pastebėti, kas yra skriaudžiamas. Ir jei tas, kuris mato patyčią ir nieko nedaro, taip pat yra kaltas, kaip ir skriaudikas. Patyčios egzistuoja visur, todėl mums visiems reikia mokėti jų išvengti, apsaugoti vienam kitą, jeigu taip atsitiktų, bet svarbiausia – jų išvengti, kad patyčios netraumuotų mūsų jauni-

mo, mūsų jaunesnių skautų, skaučių.

Po to sesė Nida Petronienė vedė skaučių įstatų žaidimą. Pirmiausia sesė Nida išdaliavo įstatus. Sesės, gavusios juos, turėjo sustoti įstatų tvarka. Sesė Nida patikrino, ar visi įstatų punktai gerai įvykdyti, tada įstatai buvo padėti ant grindų. Sesė Nida ėmė teirautis, kurio įstatų punkto sunkiau laikytis. Sesės turėjo pagalvoti, kurio punkto joms pačioms yra sunkiau, kurio lengviau laikytis, kurį punktą šią savaitę bandysime įgyvendinti. Buvo ir daugiau klausimų. Kiekvienos sesės atsakymas buvo skirtingas.

Atėjo vakariinės laikas. O po to sesės ruošėsi vakaronei „slumber party”. Jos ruošė įvairius rankdarbius: iš pušies kankorėžių, riešutinio sviesto ir paukščiams skirtų sėklų buvo paruošta lesykla. Nors tokį rankdarbį daug kas jau moka, bet sesė Ramona padarė dar truputį idomiau. Kankorėžį ji įdėjo į paprastą šiaudinuką.

Kiekviena vyr. skautė pasidarė sau po apyrankę iš kiekvienai sesei išdalintų maišelių su skirtingų spalvų karoliukais. Karoliukų spalvos simbolizavo skaučių įstatų spalvas. Sesė, pasižiūrėjusi į savo ranką, apyrankėje galėjo pamatyti skaučių įstatus.

Vyr. skautės taip pat mokėsi deginti medį. Sesė Alina Volodkaitė-Davies ant medžio išdegino šio savaitgalio ženklą, kitos sesės prie to prisidėjo ir išdegino po savo parašą.

Naktipiečiai! Šokoladinis fontanas! Skanu! Šokoladas su įvairiais vaisiais, minkštukais, kitais skanumynais. Naktipiečiai pradžiuo visus.

Pavargusios po ilgos smagios dienos sesės nuėjo miegoti.

Sekmadienis, balandžio 19 d.

Sesė Ramona vėl tyliai budino seses ir vėl pasveikinti rytą pakvietė joga. Pusryčiai. Apsitvarkymas. Susimastymas prie degančio laužo. Susimastymą vedė sesė Vida Brazaitytė. Ji priminė, kad švenčiame Atvelykį. Žodis Velykos, yra sakoma, kilęs iš žodžio „vėlė”. Velykos – tai pradžia, atbudinimas, atgimimas. Štai ir šis savaitgalis buvo mūsų vyr. skaučių atgimimas/atbudimas. Mūsų ugnis, mūsų Gabija vėl pradėjo degti mūsų širdyse. Sesė Vida prašė visų atsakyti į šiuos klausimus savo užrašų knygutėse: ką išmokau šį savaitgalį? ką praradau šį savaitgalį? ar mano ugnis prigeso, ar po šio savaitgalio liepsnoja stipriau? ką galiu padaryti geriau? kaip savo ugnį prižiūrėsiu grįžusi namo?

Atsakydamos į sesės Vidos klausimus sesės galėjo mintimis dalintis su kitomis. Uždegėme žvakes. Susimastėme. Tą rytą mūsų viena vyr. skautė, Ramunė Gaižutytė-Papartienė, sužinojo, kad jos tėvelis Jeronimas Gaižutis Californijoje mirė. Sesės Ramunės tėvelis buvo tas žmogus, kuris uždegė jos skaitišką ugnį, auklėjo savo dukras skautiškoje dvasioje ir mokė gyventi pagal skaučių įstatus. Pasimeldėme už brolių Jeronimą.

Grįžome į namelį baigti tvarkytis ir pasiruošti išvykai namo. Tai ilgai netruko. Susikrovėme daiktus į automobilius ir atsisveikinome, išsiveždamos malonius buvimo kartu prisiminimus.

Savaitgalio tikslas buvo: atnaujinti ir sustiprinti degančią ugnį savyje; gyventi pagal skaučių įstatus, šūki ir obalsį; susidraugauti ir pabendrauti su kitomis „Aušros Vartų/Kernavės” tunto vyr. skautėmis ir pakartoti vadovavimo tikslus.

Savaitgalio tikslas buvo įgyvendintas. Visos vyr. skautės dalyvės smagiai praleido savaitgalį gražioje gamtoje ir išvažiavo namo su naujai uždegta skautiška ugnimi širdyse.

Dėkojame Juzės Augustaitytės-Vaičiūnienės vyr. skaučių būreliui už šio nuostabaus savaitgalio paruošimą.

Giliausią užuojautą reiškiame sesei Ramunei Gaižutytei-Papartienei, sesei Rūtai, sesei Linai ir broliui Sauliui bei jų šeimoms, netekus brangaus tėvelio, senelio, dėdės, uošvio.

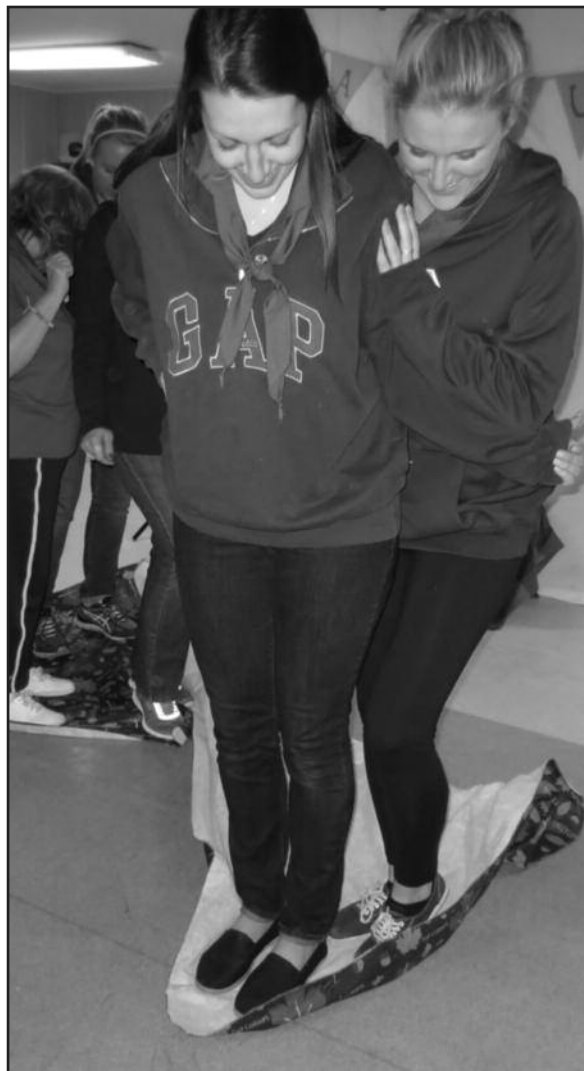
Pabaiga

Sesė Alina bando sužinoti, kas ji yra.

PRANEŠIMAS

Šios artėjančios vasaros Čikagos tuntų skautų stovykla vyks **liepos 11–25 d. Rako miškuose, Custer miestelyje,** Michigano valstijoje. Registracija jau prasidėjo! Registracijos anketas galite rasti: **www.nerija.org; www.avk-tuntas.org; www.rakas.org** arba prašome kreiptis į savo vadovus ar tuntininkus.

Sesės Darija Siliūnaitė ir Natalija Vaznelytė bando nenukristi nuo patiesalo.

Kad nebūtų avių be piemens...

Jolanta Ramonienė ir Marija Keršanskienė dviračiais apvažinėjo įdomesnius Illinojaus valstijos takelius.
Dainos Čyvienės nuotraukos

Lietuvoje veikiančioms šeimų organizacijoms atstovaujančios Jolanta Ramonienė ir Marija Keršanskienė 2015 m. balandžio 11–23 d. svečiavosi JAV. Balandžio 13–14 d. vyko susitikimai Was-hingtono su Kolumbo riterių ir kitų nevyriausybinių organizacijų bei jų padalinių vadovais, JAV Kongreso ir senatorių komandų nariais. Nuo balandžio 15 d. viešnios lankėsi Čikagos lietuvių bendruomenėse. Balandžio 17 d. Ateitininkų namuose **Jolanta Ramonienė ir Marija Keršanskienė** skaitė pranešimą „Visuomeninės ir bažnytinės organizacijos, veikiančios šeimos labai Lietuvoje“. Siūlome plačiau susipažinti su viešniomis ir jų vizitu.

Prašome papasakoti apie save

Jolanta Ramonienė. Esu nevyriausybinės, pelno nesiekiančios, nepolitinės organizacijos „Šeimos institutas“ steigėja ir vadovė. Apie mano veiklą galima labai trumpai pasakyti taip – ėmiausi iniciatyvos daryti tai, ko nepadaro politikai ir valdininkai, nors turėtų, o pačios šeimos stengiasi, bet nepajėgia. „Šeimos institutą“ įsteigiau 2013 m. viduryje, matydama, kad politikų veikimas ribojamas kadencijų ir reikia nuo tokio veikimo nepriklausomos organizacijos, kuri siektų, kad šeimos politika Lietuvoje taptų ilgalaikė kryptinga veikla, paprastai tariant, kad būtų gera gyventi šeimoje ir auginti vaikus.

Prieš steigdama „Šeimos institutą“ dirbau politinėje komandoje ministro, atsakingo už šeimos, jaunimo, vaiko teisių apsaugos, lyčių lygybės, lygių galimybių, bendruomenių ir socialinę politiką. Esu ir šeimų bei tėvų interesams atstovaujančios nevyriausybinės organizacijos – Nacionalinės šeimų ir tėvų asociacijos narė. Džiaugiuosi, kad buvau pakviesta vadovauti komandai, organizavusiai Vilniaus arkivyskupijos Šeimos festivalį „Šeimadienis“, kuris vyko šių metų sausio 10 d. Taip pat esu „Marijos radijo“ ir mėnraščio „Artuma“ bendradarbė.

Marija Keršanskienė. Vilniaus universitete studijuju prancūzų filologiją, šiuo metu rašau baigiamąjį darbą. Besimokydama mokykloje buvau aktyvi visuomeninėje veikloje, kuri suteikdavo daug naujų galimybių. Jau pirmaisiais studijų Vilniuje metais pradėjau savanoriauti „Ateities“ žurnale, o vėliau tapau jo administratore. Nuo 2014 m. rugsėjo dirbdama Nacionalinės šeimų ir tėvų asociacijos administratore, turiu galimybės iš arčiau stebėti šeimomis besirūpinančių organizacijų veiklą, dalintis idėjomis pati. Augau pilietiškumui neabejingoje penkių vaikų šeimoje, tad šie klausimai man nebuvo svetimi.

Nacionalinė šeimų ir tėvų asociacija Lietuvoje veikia nuo 2004 m. ir siekia stiprinti šeimų nuomonę viešojoje erdvėje, prisidėti prie šeimos aplinkos gerinimo Lietuvoje. Tai ir šeimai palankūs įstatymai, ir šeimos vertybes remianti švietimo sistema, šeimos tradicijas gerbianči žiniasklaida, šeimai draugiška sveikatos apsaugos sistema... Asociacija stengiasi aktyviai reaguoti į teisės aktus, liečiančius šeimos politiką.

2015 m. balandžio 26 d. antrą kartą Lietuvoje

vyko Gyvybės apdovanojimai, kurių metu buvo pagerbti žmonės, iniciatyvos ir organizacijos, labiausiai prisidedančios prie Gyvybės kultūros puoselėjimo. Ir 2014 m., ir šiais metais buvau viena iš organizatorių. Kaip ir Jolanta, savanoriauju „Marijos radijuje“, kartą per mėnesį vedu ateitininkų laidą „Visa atnaujinti Kristuje!“

Kas Jus pakvietė atvykti į JAV?

J. R. Mudviejų su vyru jau kurį laiką puoselėjama idėja buvo – stiprinti *pro-family* ir *pro-life* organizacijas Lietuvoje. Bendraminčių buvau pristatyta ambasadoriui Ž. Pavilioniui. Vėliau jau patys susirašinėjome su ambasadoriumi, o jam praėjusį gruodį lankantis Lietuvoje susitikome pasikalbėti apie bendradarbiavimo galimybes.

M. K. Už galimybę aplankyti Amerikos lietuvių ir susitikti su stipriomis Amerikos organizacijomis ypač esame dėkingos Laurynui Kasčiūnui, kuris 2014 m. rugsėjį ambasadoriaus Žygimanto Pavilionio kvietimu su bičiuliais svečiavosi JAV, o grįžęs pasidalijo mintimis, jog ir šeimų organizacijoms būtų vertinga užmegzti ryšius su išeiviais bei stipriomis *pro-family* organizacijomis, – galbūt taip gimtų bendri projektai, veikla. Ambasadorius yra Kolumbo riterių organizacijos narys, tad būtent ši organizacija padėjo idėjai tapti realybe. Ambasadorius mus supažindino su Kolumbo riteriais, viena stipriausių katalikiškų organizacijų pasaulyje. Washingtono mes kartu su šios organizacijos nariais dalyvavome susitikimuose su svarbiausių *pro-life* organizacijų vadovais, politikais.

J. R. Mūsų atstovaujamų organizacijų veikloje labai svarbus bendradarbiavimas su politikais, san-

tykiai su valdžios struktūromis. Lietuvoje mes neturime gerų tokio bendradarbiavimo pavyzdžių būtent šeimos, gyvybės apsaugos srityse. Kita problema yra ta, jog stinga stiprių nevyriausybinių organizacijų. Pastarųjų veikla dažniausiai remiasi savanoryste arba projektine veikla, neretai vykdoma valstybės biudžeto lėšomis. Visuomenė dar yra gana pasyvi tiek savanorystės, tiek pilietiškumo prasme, kad galėtų sėkmingai veikti, reikia pamatyti kitokios – veikiančios patirties, susipažinti su tais, kurie padėtų sustiprėti. Vykdamos į JAV tikėjomės pasisemti patirties, užmegzti naujų pažinčių.

Kokie įspūdžiai iš susitikimų?

M. K. Susitikimai tikrai buvo prasmingi. Pirmiausia susitikome su keliais Kolumbo riterių organizacijos nariais, kurie organizavo susitikimus: Garret Girmus, Scott Lloyd ir Timothy Saccoccia. Susipažinome su jų veikla, papasakojome apie savąją, apie šeimos politikos, gyvybės apsaugos situaciją Lietuvoje. Vėliau susitikome su „March for Life“ prezidente Jeanne Mancini ir viceprezidentu Tom McClusky, kurie papasakojo, kaip pavyksta įtikinti žmones, jog kiekviena gyvybė yra dovana, kaip pavyksta atkreipti politikų dėmesį. Pabendraavome su „National Right to Life Committee“ prezidente Carol Tobias, politikos direktore Karen Cross ir Andrew Bair, kurie pasidalijo organizacijos stiprinimo, vadovų ugdymo patirtimi. Įsimintinas susitikimas Charlotte Lozier institute buvo su prezidentu Chuck Donovan ir viceprezidente Susan B. Anthony List, – vienas šio instituto darbuotojas yra ne kartą buvęs Lietuvoje, skaitęs paskaitas ir bendradarbiavęs su mūsų mokslininkais. Visi šie žmonės mus drąsino, sakydami, jog šioje kovoje net keletas žmonių reiškia labai daug ir skatino nenuleisti rankų, nes rezultatai gali pasirodyti labai negreitai...

Taip pat turėjome garbės susitikti su Kongreso nariu, *pro-life* Caucus vadovu Christopher H. Smith, kurio kabinete ant sienos išvydome nuotraukas su prof. Vytautu Landsbergiu ir Sausio 13-osios nakties

Marija Keršanskienė ir Jolanta Ramonienė

įvykius. Lietuva jam – tikrai ne svetima šalis, – tai pradžiugino. Susitikimų maratonas baigėsi pokalbiais su Kongreso Energetikos komiteto nariu bei Values Action Team vadovu Joseph Pitts, senatoriaus Mitch McConnell komanda bei Lauren McCormack, senatoriaus Roy Blunt (Values Action Team) patarėja.

Žinoma, organizacijos JAV yra stipresnės, o ir galimybės, susiklosčiusios per daugelį metų, kitokios – galima organizuoti mokymus vadovams, samdyti profesionalus, kad argumentai už šeimą ir gyvybę nebūtų vien religiniai... Lietuvoje kol kas šiek tiek kitokia situacija.

J. R. Visos organizacijos susitikimuose pabrėžė sutelktą nevyriausybinių veikimą. Buvo atkreiptas dėmesys, kad su politikais reikia dirbti nuolat, jei

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

„Rail Baltica 1“ darbai link pabaigos

Kaunas („Kauno diena“) – Ministras pirmininkas Algirdas Butkevičius domėjosi, kaip vykdomi projekto „Rail Baltica 1“ rangos darbai geležinkelio ruože nuo Kauno iki Lietuvos pasienio su Lenkija. Vykdamas traukiniu, premjeras apžiūrėjo kuriamą infrastruktūrą – geležinkelio kelio konstrukcijas, peronus, viadukus, tiltus, pervažas, triukšmą slopinančias sienes bei apsaugines tvoras.

Vyriausybės vadovas kalbėjo, jog projektas „Rail Baltica“ – tai vienas iš Europos Sąjungos (ES) prioritetų, naujosios transeuropinio transporto tinklo (TEN-T) plėtros politikos dalis, priklausanči vienam iš dešimties svarbiausių Europą kertančių koridorių – Šiaurės-Baltijos jūros.

Premjeras pažymėjo, kad naujoji geležinkelio vėžė reiškia ne tik naujas investicijas regione, bet ir papildomas darbo vietas, didesnę šalies konkuren-

cingumą, taip pat ir nacionalinį saugumą.

Europinės vėžės geležinkelis „Rail Baltica“ sujungs Helsinkį, Taliną, Rygą, Kauną, Vilnių ir Varšuvą, pratęsiant jį iki Berlyno.

Viso projekto vertė siekia apie 380 mln. eurų.

Lietuva nesidžiaugtų kvotomis imigrantams

Briuselis (BNS) – Lietuva „nėra entuziastinga“ dėl Europos Komisijos pasiūlymo įvesti kvotas imigrantams iš Afrikos, sako nuolatinis atstovas Europos sąjungoje (ES) Raimundas Karoblis.

„Sprendimas turi būti priimtas Vilniuje, bet nesame entuziastingi dėl privalomų kvotų, labiau turbūt skeptiški, bet nemažai kas yra detalėse“, – sakė R. Karoblis.

Per egzaminus policija bus įdėmesnė

Vilnius (VRM info) – Kriminalinės policijos biuras ir Nacionalinis egzaminų centras (NEC) bendradarbiaus, siekdami užkirsti kelią brandos egzaminų užduočių pardavinėjimui ir neteisėtai pagalbai.

„Kasmet brandos egzaminų sesijos metu suaktyvėja pasipelnyti iš abiturientų siekiančių sukčių veikla, tai rimta problema, su kuria būtina kovoti. (...) Turime užtikrinti, kad kiekvienam abiturientui būtų sudarytos vienodos konkurencinės sąlygos laikant brandos egzaminus, kurių rezultatai yra itin svarbūs vėliau stojant į aukštąsias mokyklas“, – sakė Kriminalinės poli-

Anot diplomato, sprendžiant pabėgėlių krizę Viduržemio jūroje, Lietuva gali prisiimti kitų išipareigojimų, pavyzdžiui, stiprinant sienos apsaugą.

Kvotų sistemą palaiko kai kurios kitos šalys, tiesiogiai nepatenkančios į migrantų antplūdžio frontą, tarp jų Vokietija ir Austrija, bet visų ES šalių sutarimas būtų sunkiai pasiekiamas.

cijos biuro viršininkas Rolandas Kiškis.

Kaip ir kasmet, per brandos egzaminų sesiją pareigūnai vykdys tikslinę su egzaminais susijusios informacijos stebėjimą internete. Ypatingas dėmesys bus skiriamas socialiniuose tinkluose skelbiamai informacijai stebėti.

Bendrais veiksmais siekiama užtikrinti, kad egzaminų sesija įvyktų sklandžiai ir objektyviai bei užkirsti kelią galimiems piktnaudžiavimams.

Brandos egzaminų sesijai truks iki liepos 7 dienos. Tuomet baigsis paskutinė egzaminų sesija.

Interneto aukcione

– Lietuvos banko numizmatinės vertybės

Vilnius (BNS) – Lietuvos bankas pirmą kartą pasiūlė vertingų monetų ir jų rinkinių įsigyti elektroniniuose aukcionuose – jie vyks iki gegužės 18 dienos.

„Šią savaitę pradėti rengti numizmatinių vertybių aukcionai suteikia galimybių visiems, kas turi elektroninį parašą ar naudoja elektroninę bankininkystę, varžytis dėl Lietuvos banko reprezentacijai nepanaudotų vertingų litų monetų ir jų rinkinių. Aukcione laimės aukščiausią kainą pasiūlęs dalyvis“, – sakė LB Organizacijos tarnybos direktorius Vygan-

tas Reifonas.

Aukcionuose siūloma įsigyti anksčiau išleistą ir dabar neparduodamą 500 litų aukso monetą, skirtą Žalgirio mūšio 600 metų sukakčiai, tris šią datą įamžinusius trijų monetų – aukso, sidabro ir vario bei nikelio lydinio – rinkinius, dvylika trijų 100 litų aukso monetų, skirtų Lietuvos vardo minėjimo tūkstantmečiui, rinkinių ir 8 įvairiomis progomis išleistas 50 litų sidabro monetas.

Vėliau numatoma parduoti ir litų banknotus.

Liberija įveikė Ebolos epidemiją

Monrovija (Faktai.lt) – Dešimtys tūkstančių Liberijos gyventojų išėjo į gatves švęsti Ebolos viruso epidemijos pabaigos, kai šalis buvo oficialiai pripažinta likvidavusi epidemiją, nusiėmusią daugiau negu 4,7 tūkst. žmonių gyvybių.

Vyriausybė paskelbė nedarbo dieną, kad moksleiviai džiaugsmingai dainavo ir mojavo plakatais su užrašais „Viso gero, Ebola“.

Pasaulinės sveikatos organizacijos (PSO) šeštadienį paskelbtame pranešime nurodoma, kad praėjo 42 dienos po to, kai buvo palaidotas paskutinis žmogus, kuriam buvo diagnozuota Ebolos viruso infekcija.

Šis laikotarpis yra dvigubai ilgesnis už viruso inkubacinį laikotarpį, o PSO gyrė Liberijos sėkmę kaip didžiulę pažangą likviduojant šią krizę.

Prancūzijos prezidentas susitiko su Fidel Castro

Havana (BNS) – Prancūzijos prezidentas Francois Hollande gegužės 12 dieną susitiko su buvusiu Kubos vadovu Fidel Castro ir paragino Jungtines Valstijas nutraukti Havanai taikomą embargą.

F. Hollande, kuris tapo pirmuoju Vakarų šalių vadovu, apsilankiusiu komunistinėje saloje po to, kai Wasingtonas ir Havana paskelbė siekiantys atkurti santykius, pareiškė,

kad Prancūzija padarys viską, kas įmanoma, kad „priemonės, kurios taip smarkiai pakenkė Kubos plėtrai, pagaliau būtų atšauktos“.

F. Hollande tapo pirmuoju Kuboje apsilankiusiu Prancūzijos prezidentu, o ši kelionė pabrėžia santykius tarp Jungtinių Valstijų ir Europos Sąjungos, kurios tiek bendradarbiauja, tiek varžosi tarpusavyje dėl galimybės stiprinti verslo ryšius su Havana.

Britai žada mūšį su ES

Londonas („Draugo“ info) – Didžiosios Britanijos premjeras David Cameron, pasidžiaugęs rinkimų pergale, sutelkę dėmesį į šalies ateitį Europoje ir keblų uždavinių numaldyti maištingus euroskeptikus savo partijos viduje.

Vienoje pirmųjų savo kalbų po pergalės visuotiniuose rinkimuose D. Cameron sakė jau susisiekęs su ES vadovais, siekdamas pradėti Britanijos narystės Bendrijoje sąlygų peržiūrą prieš numatytą referendumą dėl galimo pasitraukimo iš šio bloko.

„Jau paskambinau kai kuriems Europos vadovams, – sakė premjeras. – Pirmiausia derybos dėl peržiūros, paskui, iki 2017-ųjų pabaigos, referendumas.“

D. Cameron sako, jog agituos už pasilikimą Bendrijoje, tačiau tik tokiu atveju, jei jam pavyks išsireikalausiti reformų, tokių kaip pokyčiai dėl migra-

cijos bei pašalpų, taip pat dėl tam tikrų galių sugrąžinimo Londonui.

Vidaus reikalų ministerija pareiškė, kad Britanija pasirengusi „priešintis bet kokiems Europos Komisijos pasiūlymams įvesti privalomas kvotas“ migrantų įkurdinimui.

Ekspertai įspėjo, kad dėl teisinių kliūčių D. Cameron gali būti sunku išsikovoti reikšmingų nuolaidų, o karingo politiko reputacija gali trukdyti jam Briuselyje.

Bet kokiems galimiems judėjimo laisvės varžymams griežtai nepritaria Rytų Europos šalys.

Finansų ministras George Osborne įspėjo partnerius ES rimtai žiūrėti į jo vyriausybės pasiryžimą siekti 28 šalių Bendrijos reformų prieš numatytą referendumą dėl britų narystės bloke.

Britanija balsavimą dėl narystės Bendrijoje numatoma organizuoti iki 2017 metų pabaigos.

Paveikslas parduotas už rekordinę sumą

New York („Draugo“ info) – „Christie’s“ aukcione ispanų dailininko modernisto darbas „Alžyro moterys“ (Les femmes d’Alger (Version O) po 11,5 min. trukusių įnirtingų varžytuvių tarp keturių ar penkių potencialių pirkėjų buvo parduotas už 179,365 mln. dolerių.

Tai yra didžiausia kada nors aukcione už meno kūrinių sumokėta suma, nurodė „Christie’s“. Tačiau ši suma nesiekia 300 mln. dolerių, už kuriuos vasarį, kaip buvo pranešta, Kataras privačiai įsigijo prancūzų postimpresionisto Paul Gauguin paveikslą „Kada tu išteksi?“ (Quand te maries-tu?).

Šis paveikslas tapo pačiu brangiausiu meno kūriniu, kada nors nupirktu aukcionuose. Parduoti buvo tikimasi už 140 milijonų dolerių. Paveikslas kubizmo stiliumi nutapytas 1955 metais.

Po kelių minučių kitoje salėje šveicarų menininko A. Giacometti bron-

P. Picasso paveikslas „Alžyro moterys“.

Rengėjų nuotr.

zinė skulptūra „Rodantis žmogus“ (Homme signalent) pasiekė naują brangiausiai kada nors aukcione parduotos skulptūros rekordą – už ją buvo sumokėta išpūdinga 141,285 mln. dolerių suma.

Ankstesnis aukcionų pasaulio rekordas priklausė anglų tapytojo Francis Bacon triptichui „Trys Luciano Freudo studijos“ (Three Studies of Lucian Freud), kuris 2013 metais „Christie’s“ aukcione New Yorke buvo nupirktas už 142,4 mln. dolerių sumą.

VERSLO NAUJIENOS

Avis, kilusi iš Lietuvos, sugrįžta Lietuvon

Škudės grįžta į Lietuvą.

Ingos Samušienės nuotr.

Avių per penkerius metus Lietuvoje pagausėjo beveik iki 150-ies tūkstančių, tačiau avių augintojai turi ambicijų šį skaičių padvigubinti. Į pavasarinio aviakirpio šventę Utenos rajone susirinkę škudžių veislės avių augintojai džiaugiasi ne tik jų vilna, kuri esą geriausiai tinka veltiniams bei kitiems šiltiems apdarams velti.

Ačiū vokiečiams

Vertinama ir šių nereiklių avelių mėsa, neturinti lajaus skonio ir kvapo. Škudžių avių veislė – viena seniausių pasaulyje, kilusi iš Rytų Prūsijos, Lietuvos, kitų Baltijos šalių. Nykstančią veislę pavyko išsaugoti Vokietijos augintojams, o prieš kelerius metus škudės vėl atkeliavo į Lietuvą. Tiesa, jų kol kas – tik keli šimtai.

„Pirmiausiai jos gerai nugano pievą, nugano tokias vietas, kur modernios avių veislės galima sakyti neišgyventų. Mūsų avių vilna atsiduria ir Amerikoje, ir Japonijoje. Rinka tokia vilnai yra“, – džiaugėsi škudžių avių augintojų asociacijos narys Arūnas Svitojus.

„2012-ųjų metų duomenimis jų (škudžių veislės avių, – red. past.) viename pasaulyje buvo 5 tūkst. maždaug, kai pas vieną ūkininką gali būti iki 53 tūkst. avių. O čia – 5 tūkst. visos veislės pasaulyje. Manau, kad ši avis turi rimtas perspektyvas, nes puikus estetinis vaizdas, labai puošnūs avinai su išpūdingais ragais. Labai puošia aplinką. Šią avį galima auginti ir dėl puošnumo“, – sako škudžių

avių augintojų draugijos pirmininkas Kęstutis Samušis.

Avininkystę renkasi atsisakę kiaulių

Lietuvos ūkininkai augina daugiau nei 30 avių veislių, daugiausiai – mėsinių. Avininkystė – sparčiausiai auganti gyvulininkystės šaka, kasmet avių padaugėja penktadaliu ir dabar jų Lietuvoje yra beveik 150 tūkstančių. Pasak augintojų draugijos vadovo, pakilusi banga neturėtų slūgti.

„Dėl žemės ūkio politikos ir ūkiai pereina auginti avis dėl kiaulių maro. Mėsinių avių skaičius plečiasi, pieninių avių bandos didėja – jau siekia per 1000. Pieninė avininkystė turi perspektyvą, nes sūrio, kitų produktų paklausa yra didelė, nepatenkinama, o ką jau kalbėti apie eksportą“, – avininkystės augimo priežastis įvardijo Avių augintojų asociacijos vadovas Žilvinas Augustinavičius.

Iki šiol už avis skiriamos išmokos, o nuo šių metų teikiama parama įsigijant ir veislinius gyvulius.

„Paraiškos renkamos veislinių gyvulių įsigijimui ir veislinių avių įsigijimui. Už kiekvieną avytę – 250 eurų, už ėriavėdę – plius 7 eurai“, – vardijo Žemės ūkio ministerijos Gyvulininkystės sk. vedėjas Vaidotas Prusevičius.

Rezervai plėstis avininkystei – nederlingos, kalvotos žemės. Tarpukario Lietuvoje avių auginta daugiau nei 600 tūkstančių.

Salomėja Pranaitienė, LRT žinių tarnyba

Viskas įkainojama! Net jūros ir vandenynai

Pasaulinė organizacija World Wildlife Foundation (WWF) šį mėnesį paskelbė, kiek verti visi pasaulio vandenynai ir jūros. Ši suma siekia 21,2 trilijoną eurų, o tai reiškia, kad pasaulio vandens telkiniai yra septintoji didžiausia pasaulio ekonomika.

Šiuos skaičiavimus atliko mokslininkai iš „Boston Consulting Group“ su profesoriumi Hoegh-Guldberg iš „Global Change Institute“ Australijoje. Atlikta studija norima politikus ir verslo atstovus paskatinti į jūras žiūrėti kaip į investavimo vertą sritį.

Audito technika, skaičiuojanti gamtos vertę finansine išraiška, yra vadinama „gamtiniu kapitalu“, tačiau iki šiol vyksta diskusijos, kiek tikslūs šie skaičiavimai gali būti. Taip pat nemažiau diskutuotinas kitas klausimas – ar iš tiesų piniginė gamtos išteklių vertė yra geriausias matas, parodantis tikrąją planetos resursų svarbą, ir ar tokie skaičiavimai yra etiški.

Grynas.lt

Euro ir kitų valiutų santykiai (2015 metų gegužės 13 d.)

- 1 USD (JAV doleris) – 0,89 EUR
- 1 AUD (Australijos doleris) – 0,71 EUR
- 1 CAD (Kanados doleris) – 0,74 EUR
- 1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 1,39 EUR
- 1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 0,66 EUR

Tikrins, kodėl per mažos algos

Mažesnę nei minimalią algą mokančios įmonės sulauks išskirtinio „Sodros“, mokesčių inspekcijos (VMI) ir Valstybinės darbo inspekcijos (VDI) dėmesio. „Sodros“ duomenimis, Lietuvoje šiuo metu yra apie 38,9 tūkst. įmonių, kuriose bent dešimtadaliui darbuotojų mokamas mažesnis nei 300 eurų (MMA) atlyginimas. Minėtose įmonėse tokių darbuotojų iš viso yra 119,5 tūkst., tarp jų – 22,7 tūkst. asmenų yra iki 29 metų, o 10,7 tūkst. – pensinio amžiaus.

Įtariant, kad tokiose įmonėse fiksuojamos ne visos pajamos ir dalis algos mokama neapskaitytomis lėšomis „vokeliuose“, kiekvienai jų bus išsiųstas pranešimas, kuriame bus primenama apie darbuotojams mokamus mažus atlyginimus ir informuojama apie galimus institucijų veiksmus siekiant išsiaiškinti, ar tai daroma pagrįstai. Vėliau, įvertinus rizikos veiksnius, dalis tokių įmonių bus įtrauktos į vykdomus „Sodros“, VMI ir VDI patikrinimus.

„Sodros“ valdybos direktoriaus Mindaugo Sinkevičiaus teigimu, nedeklaruojant viso oficialaus atlyginimo, nukenčia ne tik darbuotojai, bet ir sąžiningas verslas, priverstas konkuruoti nevienodomis sąlygomis.

Iki 30 Eur dydžio atlyginimą šiuo metu gauna 6,7 tūkst. asmenų, nuo 30 iki 75 Eur – 17,3 tūkst., o nuo 75 iki 150 Eur – 51,7 tūkst.

Pasak VDI vadovo Gintaro Čepo, Valstybinė darbo inspekcija kasmet nustato vis daugiau atvejų, kai mažesnis oficialus darbo užmokestis yra mokamas deklaruojant trumpesnį darbo laiką, nei yra dirbama realiai. Šiais metais VDI planuoja patikrinti apie 1 tūkst. įmonių, kuriose įtariami darbo laiko pažeidimai.

VMI viršininko pavaduotojo Artūro Klerausko teigimu, įvertinus naujausius duomenis, bus sprendžiama, kurioms iš 39 tūkst. įmonių taikyti prevencinių ir kontrolės priemonių modelį.

Vyriausybės info

Žymiai smuko eksportas į Rusiją

Rusija išlieka svarbiu Lietuvos užsienio prekybos dalininku, tačiau lietuviškos kilmės prekių eksportas į Rusiją šių metų sausio-kovo mėnesiais, palyginti su tuo pačiu 2014-ųjų laikotarpiu, smuko 60,4 procento. Eksporto į Rusiją mažėjimui įtakos turėjo net 99,6 proc. kritęs pieno ir pieno produktų, 79,5 proc. – nealkoholinių ir alkoholinių eksportas, o mėsos ir valgomųjų mėsos subproduktų į šią šalį šiomet visai nebuvo vežta, pranešė Statistikos departamentas.

Lietuviškos kilmės maisto ir žemės ūkio produktų į Rusiją šiomet per tris mėnesius eksportuota tik už 11,9 mln. eurų – 6,8 karto mažiau nei pernai sausį-kovą, kai jų eksportas siekė 81,4 mln. eurų.

Bendras Lietuvos eksportas į Rusiją (įskaitant reeksportą) šių metų pirmąjį ketvirtį, palyginti su tuo pačiu 2014-ųjų laikotarpiu, sumenko 33,6 proc., o vien tik maisto ir žemės produktų – 64 procentais.

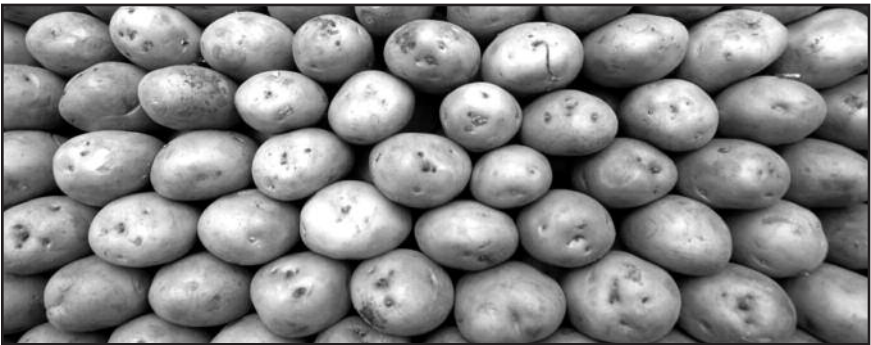
„Mūsų ūkis“

Tokios eilės pasienyje – tik prisiminimas.

Pienoukis.lt nuotr.

Artėja pavojinga bulvių liga

bernardinai.lt nuotr.

Prie Lietuvos artėja pavojingiausia bulvių liga – rudasis puvinys. Valstybinė augalininkystės tarnyba (VAT) perspėja, kad liga jau nustatyta Lenkijoje. Lietuvoje kol kas nenustatytas nė vienas ligos atvejis, tačiau VAT neatmeta galimybės, kad bulvės pateko į Lietuvą.

„Laiku nepastebėjus bulvių rudojo puvinio, jis gali sunaikinti iki 90 proc. derliaus (...). Užkrėstą derlių auginantis ūkininkas prarastų galimybę jį realizuoti rinkoje ir ilgą laiką užkrėstame plote negalėtų auginti naujo derliaus“, – pranešime teigė VAT direktorius Sergejus Fedotovas.

Apkrėstos bulvės galėjo būti įvežtos į Lietuvą, nes tarp Lenkijos ir Lietuvos vyksta neoficiali prekyba bulvėmis. Ši liga pastebėta Lenkijos pietvakariuose.

Lenkijos augalų apsaugos tarnybos teigimu, galimas ligos infekcijos šaltinis buvo 2013 metais iš kitos ES valstybės įvežtos ir Lenkijoje padaugintos sertifikuotos sėklinės bulvės, iš kurių Lenkijoje buvo auginamos maistinės bulvės.

BNS

Užtekėjo „Grandies” ansamblio saulelė

Jaunų grandiečių smagaus šokio pabaiga.

Jono Kuprio nuotraukos

Atkelta iš 1 psl.

Koncertas buvo pavadintas „Saulėle, motinėle, užtekėk”. Toks pavadinimas atitiko daugelio nuotaiką, ypač tų, kurie Čikagos apylinkėse išgyveno šaltą žiemą. Koncertą pradėjo vaikų choras „Svajonė”, padainuodamas liaudies dainą „Saulėle, motinėle, užtekėk”, aranžuotą choro vadovės Alinos Šimkuvienės. Koncerto pradžia buvo sumanyta pagoniška: scenos kairėje degė židiny – gabija. Choro mergaitės, apsirengusios vienodais šviesiais tautiniais drabužiais, ne tik dainavo, bet ir vaidino – rankas iškeldamos aukštyn ir maldaudamos saulelės užtekėjimo.

Aušros ir ryto motyvą tęsė „Grandies” ansamblio jaunimo-studentų ratelio merginos, kurios šoko šokius „Saulala, kelk” ir „Rytagonė”. Pirminis šokis paliko ypač gražų išpūdį. Merginos dėvėjo spalvingus tautinius drabužius, ant pečių buvo užsidėjusios baltas skaras. Jų šokis buvo lėtas, lyriškas. Protarpiais merginos iškeldavo savo skaras ir magiškai virsdavo paukščiais, o gal net angelais. Ypač graži buvo šokio pabaiga, kai scenoje liko trys šokėjos, kurios, sutartinai nusiukusios ir iškėlusios savo skaras, lyg paukščiai nuskrido į tolį. Šokis priminė žinomą lietuvių tautinį šokį „Blezdingėlė”. Kitos merginų grupės šokis buvo „Rytagonė”. Tai greitesnis ir linksmesnis šokis. Merginos šoko rankose laikydamos botagėlius, kuriais išradingai mosikavo ar panaudojo sudėliodamos vartų siluetą (abiejų šokių choreografija – L. Kisielinės).

Merginoms nenusileido jaunimo-studentų ratelio vaikinai, kurie šoko virvių šokį: virvės tol vyniojosi, kol šokis virto dviejų grupių virvės tempimo imtyneis (choreografija – P. Vaitėvičiaus). Jaunimo-studentų ratelio mokytojai: Rima Birutienė, Gintaras Grinkevičius, Dalia Bilaišytė-DeMuth.

Po to pasirodė du vaikučių rateliai. Vienam vadovauja Lidija Polikaitienė; jos padėjėja – Daina Polikaitytė. Antrajam – Vitalija Ivinskienė. Iš mažutėlių negalima tikėtis tikslaus lygiavimo ir šokimo, bet malonu matyti, kad ir jiems suteikiama progos pasirodyti. Jie juk – „Grandies” ansamblio ateitis.

Pirmojoje programos dalyje pasirodė ir vaikų bei jaunių rateliai. Šokyje „Dūda dūda” vaikų ratelio šokėjai šoko rankose laikydami medines dūdeles, o šokyje „Ant arkliukų” vieni šokėjai jojo ant medinių arkliukų, o kiti turėjo botagėlius. „Paukštininkų polkoje” pasirodė ir solistai iš suaugusiųjų ratelio: Salomėja Ivinskytė ir Audrius Bakanas. Jiedu šokėjus – vištytes ir gaidžiukus – bandė suvaryti į bandą, bet vištytės-gaidžiukai, trumpam sudrausminti, vėl šoko kas sau. „Paukštininkų polkos” choreografija – J. Lingio. Vaikų ratelio mokytojos: Dalia Bilaišytė-DeMuth, Daina Matusaitienė ir Elytė Maurukienė.

Jaunių ratelis atliko du šokius –

Šokėja Indrė Bielskutė apsupta grandiečių.

Vaikų choras „Svajonė”.

Jauniausi „Grandies” šokėjai jau pratinasi prie scenos.

„Grandies“ veteranai.

„Oželį“ ir „Mikitiene“. „Oželį“ šoko jaunių ratelio berniukai, o „Mikitiene“ – jaunių ratelio mergaitės. Prieš „Oželį“ choras „Svajonė“ padainavo dainelę „Turėjo bobutė žilą oželį“. Jaunių ratelio mokytojos: Rėda Ardytė-Pliūrienė, Violeta Fabianovich, Monika Mikulionytė ir Andrėja Varneckaitė.

Pirmąją programos dalį užbaigė jaunimo-studentų ratelio šokėjai, atlikę L. Putvinskaitės choreografiją „Olio olio“. Šokio pradžioje sušlubavo mikrofono sistema ir pasigirdo baisus žviegimas, bet šokėjai-vaidintojai nepabūgo ir programą tęsė. Gaila, kad visa programos muzika buvo įrašyta, bet tokioje didelėje salėje autentiški instrumentai turbūt būtų sunkiai gir-

ratelio šokėjai. Jų mokytoja – Vida Brazaitytė. Pagyvenusių ratelis pašoko „Patrepsėlį“. Buvo malonu stebėti, kaip sklandžiai lygiavo ir judėjo „Grandies“ ansamblio veteranai. Panašų lygiavimo ir sklandumo pavyzdį parodė ir suaugusių ratelio šokėjai „Leliūnų kadrilio“ šokyje. Veteranai parodė, kad jie gali šokti ne vien tik lėtus šokius. Jų atlikta „Anės polka“ buvo judri ir linksma. Šokio choreografija – E. Verpetinsko. Scenoje pasirodė keli suoleliai, ir šokis virto flirtavimo žaidimu.

Iš programos paskutiniųjų šokių ypač gražų išpūdį paliko „Gailingis“, atliktas jaunimo-studentų ratelio šokėjų, rankose laikiusių varpelius.

„Grandies“ meno vadovai Gintaras Grinkevičius ir Dalia Bilaišytė-DeMuth.

dimi. Vis dėlto norisi kartais išgirsti gryną liaudies instrumentų garsą.

Antrojoje programos dalyje scenovaizdis kiek pasikeitė. Dabar scenoje buvo dvi medinės tvoros, papuoštos lietuviškomis verbomis. Trys vyresnės „Svajonės“ choro dainininkės padainavo sutartinę „Ralia rolia“. Pamažu scena prisipildė: pasirodė trys vyrai su rageliais, du vyrai įnešė žalumynais apipintus stiebus, kurie tapo vartais, pirma viena mergina, o vėliau jauna pora įnešė dovanas, suėjo šokėjai ir prasidėjo darbo užbaigimo šventė. Vaikų ratelio geriausias pasirodymas turbūt buvo energingame šokyje „Pyragėlis“. O studentų-jaunimo ratelis visus pralinksmino nuotaikinga „Varžytuvių polka“, kurioje vaikinai varžėsi dėl vienos baltos nosinaitės, kol pasirodė, kad tokias nosinaites turi visos merginos. Jaunųjų energingą polką atsvertė lėtesnis, elegantiškas „Melnukas“, atliktas suaugusių ratelio šokėjų. Suaugusiųjų ratelio mokytojas – Gintaras Grinkevičius.

Jaunių ratelio šokėjai labai gražiai atliko „Gražokėlį“. Įdomu buvo išgirsti ir muzikos kaitą: pradžioje girdėjome aiškia liaudies muzikos melodiją, kuri pamažu išsismagina ir virto vos ne amerikiečių „country and western“ stiliaus muzika. Muzika aranžuota A. Rakšnio.

Pagaliau pasirodė pagyvenusiųjų

Koncertą baigė visi šokėjai kartu. Pirmą suaugusiųjų ratelio šokėjai atliko linksma, judrų šokį „Galalių gegužinėj“, kurio pabaigoje jie nušoko nuo scenos ir toliau judėjo scenos papėdėje. O tuomet pasirodė visi kiti „Grandies“ ansamblio rateliai, programą baigę linksmu šokiu „Vakaruškos“.

Programai pasibaigus į sceną buvo iškviesti ir apdovanoti gėlėmis bei medaliais naujieji meno vadovai Gintaras Grinkevičius ir Dalia Bilaišytė-DeMuth. Gintaras Grinkevičius dėkojo šokėjams, mokytojoms, vaikų chorui „Svajonė“, visiems programos dalyviams ir ypač šokėjų tėveliams ir mamoms, kurie leidžia savo vaikams šokti „Grandies“ ansamblyje. Ypač jis išskyrė buvusią „Grandies“ ansamblio vadovę Violetą Fabianovich, kuri ir toliau ansamblyje dirba mokytoja. Naujieji meno vadovai buvusiai vadovei įteikė gėlių puokštę. „Grandies“ ansamblį sveikino „Spindulio“, „Suktinio“ ir kitų tautinių šokių grupių atstovai ir Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas.

Kai suaugusiųjų ratelio šokėjai Gintarą Grinkevičių pakvietė nušokti nuo scenos ir pabūti su jais, ratelio vyrai jį pagriebė ir pamėtė aukšty. Tokia pakilia nuotaika pasibaigė „Grandies“ ansamblio metinis koncertas.

Filmo „Avinėlio vartai“ premjera JAV

Iš k.: LKR šalpos reikalų vedėjas Salvijus Kungys, režisierė Marija Stonytė, Audriaus Stonio dukra, filmo „Avinėlio vartai“ prodiuseris br. Gediminas Numgaudis, OFM.

Balandžio 26 d. Anthology Film Archives kino teatre New York įvyko filmo „Avinėlio vartai“ premjera. Iš Lietuvos į filmo premjerą atvyko filmo „Avinėlio vartai“ prodiuseris br. Gediminas Numgaudis, OFM ir filmo režisieriaus Audriaus Stonio dukra, Lietuvoje pelniusi ne vieną apdovanojimą, jaunosios kartos kino režisierė Marija Stonytė.

Renginį suorganizavo New Yorke nei 50 metų gyvuojanti ne pelno siekianti organizacija, Lietuvių katalikų religinė šalpa, kuri kasmet skiria per 1 milijoną dolerių paramą katalikiškai ugdymo, religinei ir karitatyvinei veiklai Lietuvoje ir išeivijoje.

Filmas „Avinėlio vartai“ pasakoja apie Krikšto sakramentą. Filmą režisierius Audrius Stonys siekė atidžiau pažvelgti į Krikšto stebuklą, sakramento kilmę, tikrąją reikšmę bei paskatinti žmonės susimąstyti, kalbėti, kelti klausimus ir ieškoti atsakymų, koks Krikšto vaidmuo yra jų pačių gyvenime. Br. Gediminas po filmo sakė: „Jau seniai brendo mintis sukurti filmą apie Krikšto sakramento esmę, prisiliesti prie šaknų iš kur krikštas atėjo, ir kaip tai veikia mus šią dieną.“

Jaunasis žiūrovas Rimas Palubinskas po filmo peržiūros dalijosi savo išpūdžiais. „Filmas ‘Avinėlio vartai’ filmuotas Lietuvoje ir Šventojoje Žemėje. Buvo įdomus išsigilinimas į Krikšto sakramento reikšmę. Man patiko vaizdai, įvairios Krikšto apeigos“. Režisierė Marija Stonytė, stebėjusi tėvo Audriaus Stonio kūrybinį filmo procesą iš šalies sakė, kad nors filmas filmuotas skirtingose vietose, Krikšto akimirkoje susitikimas su Dievu yra toks pat.

Filmas „Avinėlio vartai“ Lietuvos kino apdovanojimų „Sidabrinė gervė 2015“ yra vienas iš nominantų tapti metų geriausiu trumpametražiniu dokumentiniu kino filmu.

Filmas „Avinėlio vartai“ bus rodomas Los Angeles, Čikagoje, Kennebunkporte, Bostone, St. Peterburge.

LKR šalpa svariai parėmė filmo „Avinėlio vartai“ sukūrimą. Norintys plačiau sužinoti apie LKR šalpos remiamus projektus pasižiūrėkite interneto svetainėse: LKRŠalpa.org ir LCRAid.org

Salvijus Kungys
Lietuvių katalikų religinės šalpos reikalų vedėjas

Muzika šlovino laisvę

Atkelta iš 5 psl.

„Buvo nepaprastai malonu dalyvauti šioje Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo šventėje, – džiaugėsi Rasa. – Nuoširdžiai ačiū Jonui Stundžiai už kvietimą ir tokią išsimintiną popietę. Jo dėka turėjau galimybę susipažinti su dideliu būriu lietuvių ir pasidalyti su jais muzika.

Koncertą pradėjau Mikalojaus Konstantino Čiurlionio kūriniais – dviem preliudais ir eksromptu. Čiurlionis man visuomet teikė įkvėpimo. Kai tik būdavau Kaune, stengdavausi aplankyti jo muziejų, kur valandų valandas galėdavau gėrėtis jo paveikslais. Dabar siekiu su jo kūryba ir asmenybe supažindinti išeiviją ir dažnai įtraukiu jo kūrinių į savo koncertines programas.

Po Čiurlionio sekė nostalgiskas Balio Dvarionio „Valsas a-moll“ ir žaisminga „Humoreska“. Daugelis šiuose kūriniuose tikriausiai išgirdo lietuviškų motyvų ir folkloro intonacijų. Dar atlikau argentiniečių kompozitoriaus Carlos Guastavino 'Sonatina g-moll' iš mano praėjusiais metais išleistos debiutinės kompaktinės plokštelės 'Reflections' ir Fryderyk Chopin 'Grande valse brillante'.

Šis renginys man priminė sunkų ir ilgą kelią, nueitą nepriklausomybės link. Tik begalinio žmonių ryžto ir atsidavimo tėvynei dėka esame laisvi. Džiugu, kad kartu galime muzika šlovinti laisvę ir džiaugtis nepriklausoma Lietuva”.

Kanklių ir trombono derinys atspindėjo liaudies dainų grožį

Porą metų jaunesnė Simona Minns yra džiazo dainininkė, aranžuotoja ir kompozitorė. 2011 metais baigė Lietuvos muzikos ir teatro akademijos džiazo vokalo specialybės studijas ir įgijo bakalauro laipsnį. 2012 metais su koledžo Europos turo stipendija atvyko studijuoti į Berklee muzikos koledžą ir šiuo metu baigia Šiuolaikinės kompozicijos studijas. Kanklės buvo pirmoji Simonos specialybė, jai pradėjus mokytis muzikos, tad ir šiandien neretai lietuviškuose renginiuose Simona skambina šiuo instrumentu ir dainuoja lietuvių liaudies dainas.

Šiame koncerte Simona atliko populiariausias „Šią naktelę per naktelę“, „Tykus vakars be vėjo“, „Leiskit į tėvynę“, sutartinę „Turėja liepa“ ir kitas. Kai kurioms dainoms trombonu pritarė jos vyras Dorsey J Minns. „Tai lyriškas ir kiek netikėtas kanklių ir trombono derinys, puikiai atspindintis lietuvių liaudies dainų grožį, – sakė Simona. – Ši lietuvių bendruomenė priėmė mus labai šiltai. Matėsi, kad organizuojant renginį buvo įdėta daug širdies. Iš koncerto išvykome su gražiausiais išpūdžiais.”

„Tai iš tiesų buvo graži, įkvėpanti šventė, – pridūrė Dorsey Minns. – Man labai patiko groti su savo žmona. Klausytojai liko sužavėti koncertu ir tikrai pajuto Lietuvos kultūrą, muziką bei džiaugsmą Lietuvai tapus laisva nepriklausoma valstybe.”

Koncerte skambėjo ir gitara

Vos per dvidešimt perkopęs profesionaliai klasikine gitara ir liutnia grojantis Jonas Kublickas neseniai baigė studijas viename prestižiškiausių muzikos universitetų Europoje – „Mozarteum“, Austrijos mieste Zalcburge. Šiuo metu mokosi Bostone, New England muzikos konservatorijoje.

Jonas buvo pakviestas dalyvauti ir į Vasario 16-osios minėjimą Lawrence. Deja, kaip ir Kovo 11-osios šventė, dėl pasikartojančių sniego pūgų, renginys buvo nukeltas. „Nuo 1918 metų Lawrence kasmet buvo švenčiama Nepriklausomybė, – sakė Jonas Stundžia. – Negalime nešvęsti dėl sniego. Būtų gėda, jei būtų pertrauka! Taigi nors ir atidėję, nors ir mažas būrelis, susirinkome miesto parke. Šventėme ir Vasario 16-ąją, ir Kovo 11-ąją, ir šiandien 25-ąsias metines, kai Lawrence, pirmas JAV miestas, pripažino Lietuvos LR atkūrimą. Džiaugiamės, kad Jonas gali mums pagroti”.

Jonas Kublickas atliko savo aranžuotų lietuvių

liaudies dainų, Astor Piazzolla „Verano Porteno”, Agustín Barrios „Vals nr. 4” ir kt.

Jonas Stundžia perskaitė oficialius sveikinimus. Tarp jų ir mūsų vizito pas valstijos gubernatorių Charlie Baker metu gautą gubernatoriaus pasirašytą proklamaciją, kad Lawrence pirmas pripažino Lietuvos nepriklausomybės atkūrimą.

Lietuvybės puoselėtojas Jonas Stundžia perskaitė Lietuvos ambasados, JAV Kongreso ir Massachusetts gubernatoriaus sveikinimus Lawrence šauliams ir visiems lietuviams, kad prieš 25 metus Lawrence miestas pirmas pripažino Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimą. Renginį kartu su juo vedė Dalia Shilas.

Paskutinis koncerto akordas „Lietuviais esame mes gimę” buvo skirtas neseniai anapilin išėjusiam pianistės Rasos tėveliui Antanui Vitkauskui.

Dalyviai džiaugėsi puikiu renginiu

Padėkojome renginio rėmėjams: Lawrence kultūros tarybai, „White Fund”, organizacijai „Labas” (Nashua, NH), „Taupai”, Pietų Bostono lietuvių piliečių klubui, ALT’ui, Lietuvių tautodailės institutui, Lietuvos šaulių sąjungai išeivijoje, Tėvynės mylėtojų draugijai, „Flowers by Steven Janavičius”, „Superior Cleaners-Fichera” ir ištikimiems bendruomenės nariams su šeimomis: Stonie, Consoli, Stundžia, Čibas, Smolskas, Baranauskas, Jozak, Penkus, Malašauskas, Ravgiala-Repecko, Rutkauskas, Hobitz, Golobski, ir kt.

Šventę filmavo miesto kabelinė televizija. Vyko loterija. Keletas renginio dalyvių, tarp jų ir kabelinės televizijos direktorius, džiaugėsi loterijos prizais – lietuviškų saldainių dėžutėmis. Po koncerto svečiai ir dalyviai vaišinosi šakočiu ir tortu „Napoleonas”, kuri Bostone iš lietuvių išmokęs kepa amerikietis David Brodwick.

Besivaišindami renginio svečiai negalėjo atsidžiaugti koncertu: „nuostabi sekmadienio popietė”, „Simona tikrai pasiekia aukštą natą, nuostabus balsas ir koks gražus kanklių ir trombono derinys”. „Niekad neužmiršiu šio koncerto”, – sakė vie-

na iš vėliavos nešėjų Sandi Smolskaitė-Olson, Šaulių kuopos ir Tėvynės mylėtojų draugijos narė. Jos senelis buvo 1912 metų „Tekstilės” streiko auka, kai airių chuliganai iki mirties jį sumušė už tai, kad jis buvo lietuvis ir vienas streiko aktyvistų.

„Jono Smolsko laidotuvių dalyvavo keletas tūkstančių žmonių, – vėliau papasakojo Jonas Stundžia. – Garsieji socialistai ‘Big Bill’ Haywood ir italas Carlo Tresca lydėjo jį į kapus ir prie kapo paskelbė, kad Jonas Smolskas buvęs trečioji streiko dėl darbininkų teisių auka”.

„Aš labai didžiuojuosi, kad esu lietuvis, nors tiek mažai žmonių žino, kur ta Lietuva, – nuoširdžiai mintimis ir jausmais dalijosi Sandi. – Lietuviai tokie draugiški ir mylintys žmonės. Šie talentai šiandien sudėjo į muziką visą savo širdį. Nežinau, su kuo galiu palyginti tą jausmą, užplūdusį besiklausant jų. Tiesiog nuostabu. O juk mes su Richard juk esame roko muzikos mylėtojai. Nepamirštama!”

Palaiko lietuvių bendruomenės dvasią

Lawrence miestas ir jo apylinkės turi ilgą ir įdomią mūsų išeivijos istoriją. Jonas Stundžia yra vienas labiausiai pasisventusių ir aktyviausių lietuviybės puoselėtojų. Dirbdamas miesto archyvuose, paveldo komisijoje, jis puikiai prisimena faktus, vardus, datas ir pats sukaupęs nemažą kultūros archyvą. Daugybę įvairių draugijų, organizacijų, privačių asmenų raštų, laiškų, nuotraukų, žemėlapių,

enciklopedijų ir netgi vienintelį pasaulyje 1932 metų lietuvių kalba parašytų Mišių egzempliorių, Jonas yra nuvežęs į Lietuvą, į jo vardo fondą.

Jonas su dideliu džiaugsmu sutiko mokyti Amerikos lietuviybės istorijos mūsų Bostono lituanistinėje mokykloje. „Puoselėti lietuviybę mane įkvėpė Amerikos šaulių sąjungos vadas Vincas Tamošiūnas, – sakė Jonas. – Šaulių stovyklose jis sakydavo jaunimui: ‘Jūs esate mūsų ateitis, jūs išlaisvinsite Lietuvą, jūs išsaugosite laisvės šviesą, tą žvakę tamsoje’. Man tai padarė didelį išpūdį”.

Baigęs Filosofijos ir kalbotyros studijas Romoje, Pontifical Lateran universitete, Jonas puikiai kalba itališkai ir ispaniškai. Prisidėsiu prie Ron ir Anetės Burba iš Lawrence sveikinimo ir nuoširdžios padėkos Jonui už jo veiklą, kuri „palaiko lietuvių bendruomenės dvasią”.

„Kai išgirstu Lietuvos himną, man pradeda riedėti ašaros, – sako kun. dr. Henry Stonie. – Prisimenu ‘Lyra Hall’, kur susirinkę 300 lietuvių giedodavo himną, dainuodavo lietuviškas dainas. Aš taip susigraudinu. Lietuviai myli muziką, mėgsta dainuoti pritarant muzikos instrumentams ir be jų. Prisimenu tuos laikus, tuos žmones, kurių jau nebėra. Ta praeitis persmelkia mano kūną. Ir turbūt visi lietuvių aktyvistai jaučia tai, išgyvena tą jausmą ir dėl to jie dirba lietuviybės labui.”

Šis renginys palietė daug širdžių ir sužadino susidomėjimą Lawrence’o ir visos išeivijos istorija.

Siulome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą **1-708-599-9680**

SIUNTINIAI
LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, LENKIJA, UKRAINA, RUMUNIJ

Siuntinių paėmimas iš namų:
630-774-2136

Asmeninių siuntų tel.:
708-907-3000

SIUNTINIŲ PRIĖMIMO VIETOS

NAUJA **Granitex** 704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126 Tel: 630-888-1838

NAUJA **Biomed** 360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6676

NAUJA **Biomed** 2 4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706 Tel: 773-656-2430

NAUJA **Galos Caves** 6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634 Tel: 773-283-7701

NAUJA **Extreme Exteriors** 3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176 Tel: 847-671-1155

Excel Insurance 5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700

Atlantic Express Chicago 2719 W. 71 St. Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919

Centrinio ofiso adresas.:
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Smilga 2819 83rd St. Danien, IL 60561 Tel: 630-427-0929

Lithuanian Plaza 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866

Kunigaikščių Užieiga 6312 S. Harlem Ave. Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622

Ruta 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 830-464-7882

Always With Flowers 1138 B.S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339

Eurus Deli 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 830-469-4290

Wonders of Nature 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-793-1000

PO DIEVO SPARNU

Taizė bendruomenės įkūrėjas brolis Roger

RENATA ŽIŪKAITĖ

Gegužės 12 d. sueina 100 metų, kai gimė ypatingas žmogus, vienas didžiausių šio laikmečio šventųjų, Taizė bendruomenės Prancūzijoje įkūrėjų – brolis Roger (Lietuvoje vadinamas broliu Rožė). Jį drąsiai galima pastatyti šalia tokių didžiųjų Bažnyčios gyvųjų meilės fakelų kaip Motina Teresė bei Jonas Paulius II. Kaip ir jie, brolis Roger buvo stiprus šventumo ženklas mūsų laikmečiui. Jo vaikiškai tyrame veide švietė paties Kristaus bruožai. Jį stipriai mylėjo vaikai, jaunimas, juto iš jo spinduliuojančią stiprią Kristaus dvasią, paprastumą ir mažumą. Tarp savo brolių jis save vadindavo: „Je suis un pauvre“ (Esu vargšas). Jis savo brolius ragino būti ne dvasios meistrais, bet žmonėmis, kurie klausosi. O savo kaip prioro tarnystę jis apibūdindavo taip: „Vargšas bendrystės tarnas bendruomenėje“. Jis niekuomet neslėpė savo trapumo.

Brolis Roger yra kilęs iš Šveicarijos. 1940 m. siaučiant Antrajam pasauliniam karui 25-erių metų jaunuolis nuvyko į Prancūziją, iš kur buvo kilusi jo motina. Sunki plaučių tuberkuliozės liga prikaustė jaunuolį prie patalo. Šiomis kančios valandomis jam ir subrendo mintis kurti bendruomenę.

Prasidėjus karui br. Roger kilo stiprus noras padėti į nelaimę patekusiems žmonėms. Dar vaikystėje jis turėjo puikų pavyzdį savo močiutės, kuri gelbėjo Pirmojo pasaulinio karo belaisvius.

Mažytis Taizė kaimelis, kur jis apsistojo, buvo prie pat demarkacijos linijos, dalijusios Prancūziją į dvi dalis: patogi vieta priimti karo pabėgėlius. Draugai iš Liono pradėjo duoti Taizė adresą žmonėms, kuriems reikėjo slėptis. Gavęs nedidelę paskolą, brolis Roger galėjo nupirkti Taizė kaimelyje namą su ūkiniais pastatais, kuriame ilgą laiką niekas negyveno. Jis paprašė vienos savo seserų, Genevive, padėti jam priimti pabėgėlius, tarp kurių buvo ir žydų. Gyvenimo sąlygos buvo skurdžios. Nebuvo vandentiekio, todėl vandenį teko semti iš kaimo šulinio. Valgis buvo kuklus, dažniausiai sriuba iš kukurūzų miltų, pigiai nupirktų gretimame malūne.

Dievas įdėjo į brolio Roger širdį ne-

Broliu Roger su jaunuimais.

Iš br. Roger knygos DIEVAS TEGALI MYLĖTI:

Net jei mūsų tikėjimas visai menkas, ar galime suvokti, kad Dievas kviečia kiekvieną? Koks tas kvietimas? Evangelija duoda galimybę suprasti, kad nėra didesnės meilės kaip visiškai save atiduoti.

Kai Dievas kviečia viso gyvenimo pašaukimui, kai kurie netikėtai pasijunta besimeldžiai: „Šventoji Dvasia, tu esi pašaukimo visam laikui sargas, padėk man nesustoti pakeliui“.

paprastą dievišką svetingumą ir toleranciją vargšams, kokie jie bebūtų. Jis pats būdamas protestantas ir nenorėdamas trikdyti žydų pabėgėlių, eidavo pats vienas giedoti į mišką.

Brolio Roger tėvai, žinodami, kad jų sūnui ir dukteriai gresia pavojus, paprašė vieno šeimos draugo, prancūzų atsargos karininko, pasirūpinti jais. 1942 m. rudenį jis perspėjo, kad apie jų veiklą jau yra žinoma, ir kad visi turi nedelsdami išsikraustyti. Iki karo pabaigos brolis Roger gyveno Ženevoje; čia jis ir dar keletas brolių pradėjo bendruomenės gyvenimą. Jie galėjo sugrįžti į Taizė 1944 m.

Tad nuo svetingumo karo pabėgėliams ir belaisviams, Taizė netruko tapti traukos centru daugybei įvairiausių konfesijų jaunuolių, ieškančių, kur pagirdyti ištroškusias sielas. Pasirinkdamas brolių Roger Dievas norėjo per jį gelbėti tūkstančius jaunuolių sielų. Jie bet kuriuo metu laiku atvykę į Taizė kaimelį per paprastą bendrystę, maldą kartu, betarpišką svetingumą, rasdavo tikrą Kristaus meilę. Pats br.

Roger skirdavo valandų valandas bendravimui su jaunais žmonėmis. Jis buvo tas žmogus, kuris visuomet pasirošęs klausytis jų bažnyčioje po pamaldų tiek, kiek reikėdavo. Kai jo sveikata visai susilpnėjo ir jis nebe-

galėjo daugiau klausytis, jis vis tiek vakarais pasilikdavo bažnyčioje ir pasprčiausiai laimindavo ateinančius pas jį, uždėdamas ranką ant kaktos.

Jo širdis buvo nepaprastai plati ir ten tilpo gili atjauta kiekvienam kenčiančiam. Buvo sakoma, kad jis turi visa aprėpiančią širdį, kurios gerumas – neapsakomas. Pasak jo vienuolyno brolių jokia fizinė ar dvasinė nelaimė negalėjo jo išgąsdinti tiek, kad jis nuo jos nusisuktų. Netgi priešingai – jis verždavosi jos link. Ne vieną kartą jis yra taip išijautęs į konkrečią kančią, kad užmiršdavo visa kita, kas atrodė nemažiau svarbu. Taip darydamas jis tapdavo labai panašus į piemenį, kuris Jėzaus palyginime pamiršta devyniasdešimt devynias avis ir eina ieškoti vienos dingusios. Gili užuojauta kenčiantiems kartais jį paskatindavo netikėtiems poelgiams. Vieną kartą jis grįžo iš Kalkutos nešinas kūdikiu, kurį jam patikėjo Motina Teresė, vildamasi, kad šios mažos mergaitės išvežimas į Europą padės jai išsaugoti gyvybę. Taip ir atsitiko. Taip pat brolis Roger priėmė ir padėjo apsigyventi Taizė kaimelyje dviems pabėgėlių stovykloje Tailande sutiktoms vietnamietėms našlėms su dideliu būriu vaikų.

2005 m. rugpjūčio 16 d. 90 metų sulaukęs brolis Roger buvo nužudytas peilio dūriu į nugarą. Jis mirė kankinio mirtimi, nes pasak vieno prancūzų gydytojo, pasaulis nekenčia spinduliuojančių tokią ryškia šviesa. Ta šviesa, sklindanti iš šio žmogaus akino, ir vienintelė išeitis buvo jį sunaikinti. Tai buvo jo auka, jo kraujo kaina už krikščionių vienybę, jų tarpusavio meilę ir atleidimą vienas kitam.

Popiežius Jonas Paulius II sveikina brolių Roger.

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PUSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
25 E Washington, Ste 1121,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų
skausmų gydymas

Remkime
Draugo fondą
www.draugofondas.org

Viešias iš Lietuvos Mariją Keršanskienę (antra iš k.) ir Jolantą Ramonienę lydėjo čikagietės katalikų akcijos veikėjos Daina Čyrienė (k.) ir Rima Sidrienė (d.).

Kad nebūtų avių be piemens...

Atkelta iš 7 psl.

norima šeimai, gyvybės apsaugai palankių pokyčių. Be to, nereikia tikėtis, kad politikai bus savaime palankūs. Politikus reikia „auginti“. Reikia dirbti su žiniasklaidos atstovais, keisti visuomenės požiūrį.

Iš susitikimų parvežame žinių ne tik sau, bet ir mūsų bendraminčiams. Viena svarbiausių žinių yra ta, kad esame teisingame kelyje. Kad tai, ką darome ar norėtume daryti, yra pasiteisinę dalykai JAV. Kalbu apie nevyriausybinių ir politikų bendradarbiavimą. Labai svarbu, kad sužinojome veikiančius ir pasiteisinusius metodus, pvz., Vote Scorecard – politikų veiklos stebėseną.

Kokie įspūdžiai iš susitikimų Čikagoje?

J. R. Čikagoje mus priėmė nuostabios Lino ir Rimos Sidrių bei Sauliaus ir Dainos Čyvų šeimos. Džiugu buvo su jomis susipažinti, sužinoti, kiek daug jos yra nuveikusios išeivijoje ir Lietuvoje. Taip pat susitikome su JAV LB Tarybos prezidiumo pirmininku J. Polikaičiu, Lietuvių Fondo pirmininku M. Kasniūnu, Ateitininkais sendraugiais, Korp! Giedra narėmis, konsulu M. Gudynu ir kitais. Džiugu, kad galėjome pristatyti Lietuvą kaip veiklių, aktyvių, kūrybingų, išradingų šeimų kraštą.

M. K. Mane ypač sužavėjo Amerikos lietuvių pastangos išsaugoti lietuviškas šaknis – tiek daug veiklos, veikiančių organizacijų. Sunku patikėti, jog jau trečia karta, užaugusi Amerikoje, puikiai kalba lietuviškai. Daugelis iš Lietuvos galėtų atvykti pas jus pasimokyti meilės savo šaknims, savo šaliai ir jos kultūrai! Įspūdį paliko ir gausiai lankoma Lituanistinė mokykla Lemonte. Džiugus jausmas buvo visos viešnagės Čikagoje metu girdėti lietuvių kalbą!

Kokios organizacijos rūpinasi šeimomis Lietuvoje?

M. K. Be Nacionalinės šeimų ir tėvų asociacijos ir Šeimos instituto šeimos politika besirūpinančių ir tiesiogiai su šeimomis dirbančių organizacijų Lietuvoje – ne viena. Vienos rūpinasi švietimu (pvz., Lietuvos tėvų forumas (www.tevuforumas.lt), kurių pagrindinis siekis – laisva ir kūrybinga asmenybė. Šeimų universitetas (www.seimu.lt), pavyzdžiui, dirba su vaikais auginančiomis šeimomis, – kviečia tėvus lankyti kursus apie bendravimą, tarpusavio santykius, problemų sprendimo būdus ir pan. Dar viena organizacija – Išsiskyrusių sielovados centras „Bendrakeiviai“ (www.bendrakeiviai.lt). Pagrindinis ISCB tikslas – padėti žmonėms išgyventi santykių šeimoje arba skyrybų sukeltą krizę, įveikti jos psichologinius bei

socialinius padarinius. Didelis dėmesys pastaruoju metu yra skiriamas skyrybų prevencijos bei asmens saviugdos ir savikūros programoms. Gausių šeimų asociacija (www.gausiseima.lt) stengiasi gerinti daugiavaikių šeimų įvaizdį visuomenėje, propaguoti šeimos vertybes, rūpintis gausiose šeimose augančių vaikų gerove ir t. t. Nacionalinis aktyvių mamų sambūris (www.nams.lt), Vakarų Lietuvos tėvų forumas (www.vlff.lt), Šeimos centras (www.lietuvosseimoscentras.lt) ir kt. Organizacijų gausa rodo, kad Lietuvoje yra žmonių, kuriems rūpi šeimos gerovė.

J. R. Nors organizacijų veikla nėra labai nuosekli, tačiau pasiekti rezultatai džiugina. Po 2007 m. vykusios akcijos „Šeima – gyvybės lopšys“, kai Gedimino prospektu pražygiavo 5 000 žmonių, nešdami pozityvias žinutes apie šeimą ir gyvybę, politikai ir žiniasklaida labiau atkreipė dėmesį į šeimas, dažniau ėmė kreiptis į šeimoms atstovaujančias organizacijas, o ir organizacijų nuomonė apie politikų sprendimus tapo labiau vertinama. Žinoma, reikia stiprinti nuoseklumą, kasdienę organizacijų veiklą, kuriai jau nebepakanka savanoriškų pastangų. Lietuvoje savanorystei daugelis gali skirti tik laiką, liekantį po visos darbo dienos. Dažnai atsitinka, kad savanorystei skiriamas laikas, kurį reikėtų skirti šeimai.

Kas efektyviau dirba – valstybinės ar bažnytinės organizacijos?

J. R. Tenka pripažinti, kad valstybinės įstaigos tikrai dirba mažiau efektyviai, nei visuomeninės ar bažnytinės organizacijos. Pastarosios dažniau pamato reikalingą pagalbą. Žinoma, nereikia pamiršti, kad esame dar labai jauna valstybė ir trūkumų yra visur.

Tolstojus rašė – „visos laimingos šeimos panašios viena į kitą, o kiekviena nelaiminga šeima yra nelaiminga sa-

Susitikimas su generalio konsulo šeima Ateitininkų namuose Lemonte. Iš k.: Paulina Gudynaitė, Lietuvos generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas, Jolanta Ramonienė, Marija Karšanskienė, Marija Gudynaitė ir Gintarija Gudynienė.

vaip“. Kokios yra laimingos šeimos savybės? Kokios Lietuvos šeimų problemos?

J. R. Drįsčiau teigti, kad ir laimingos šeimos nėra jau tokios panašios, kiekviena turi savo laimės „receptą“. Norėdami parodyti, jog kiekviena šeima yra unikali, „Šeimos institutas“ drauge su interneto dienraščiu Bernardinai.lt nuo 2014 m. rugsėjo vykdė projektą „Šeima – bendrystės sodas“. Kalbiname šeimas, atveriamė jų gyvenimus skaitytojams. Žmonės skirtingi, tad ir jų sukurtos šeimos skiriasi. Panašu tik tai, kad kiekviena šeima trokšta būti laiminga. Man laiminga šeima yra ta, kurioje visi jaučiasi mylimi, gali būti atviri vieni su kitais, vyrauja supratimas, palaikymas. Gebėti pasakyti „prašau, atsiprašau, ačiū“ yra labai svarbu šeimoje. Ypač svarbus yra susitaikymas ir atleidimas.

Na, o šeimų gyvenimą apsunkina materialinis nepriteklis, nedarbas, maži atlyginimai, aukštos prekių ir paslaugų kainos, aplaidumas, tikėjimasis, kad kažkas kitas – dažniausiai valstybė, valdžia išspręs problemas. Kita akivaizdi problema – alkoholizmas, kurį paprastai lydi smurtas, vaikų nepriežiūra. Labiausiai paslėpta problema, nors yra ypač paplitusi, – žema tarpusavio santykių kultūra. Po sovietmečio žmonės dar labai uždari, daugybę problemų slepia giliai širdyse.

Fiksuojame žemiausią gimstamumo rodiklį, turime daugybę vaikų vaikų namuose, nors jų tėvai gyvi, aukšti savižudybės rodikliai, alkoholizmas, populiarėjantis noras gyventi be išpareigojimų... Vilniaus arkivyskupijos organizuotas „Šeimadienis“ parodė, kad yra gausybė „nepastebimų“ šeimų. Jų nepastebi nei politikai, nei Bažnyčia. Tos šeimos yra mūsų visuomenės pagrindas, jų yra dauguma, jos stengiasi gyventi pagal išgales, jos gali veikti, tik nežino kaip. Tai lyg avys be piemens. Tai yra ir mūsų organizacijų uždavinys – kurti aplinką, kurioje šeimos veiktų pačios – pačios kurtų savo ir savo vaikų bei visuomenės ateitį.

Kokie jūsų artimiausi uždaviniai?

J. R. „Šeimos institutas“ pradės nuoseklią veiklą šeimos politikos srityje. Su bendradarbiais įgyvendinsime projektą šeimos politikos tikslui suformuluoti. Tęsimė politikų veiklos stebėseną, skatinsime pilietiškumą. Kitas svarbus uždavinys – stiprinti šeimos labai veikiančias organizacijas per mokymus. Žinoma, labai svarbu įtraukti šeimai palankius politikus, mokslininkus, nevyriausybines organizacijas, žiniasklaidos atstovus, verslininkus, visuomenės veikėjus ir kt.

M. K. Būtų šaunu, jei pavyktų pasiekti šeimas mažesniuose Lietuvos miestuose, juose mažiau veiklos arba bandoma žmones patenkinti vien pramoginiais renginiais, koncertais. Bandome ieškoti būdų pasiekti pačius asociacijos narius, įvairių idėjų paskleidimui visoje šalyje dažnai kelią užkerta ribotos organizacijų finansinės galimybės.

Kokie lūkesčiai?

J. R. Pasinaudosiu gerb. konsulo M. Gudyno mintimis, išsakytomis susitikime Lemonte: tikimės, kad ryšiai tarp JAV ir Lietuvos bus ne tik tankai ir verslas, bet ir kas nors arčiau šeimos.

M. K. Ne kartą buvo išsakyta mintis, jog kovoti lietuviai moka. Norėtusi, jog mes išmoktume gyventi laisvėje – dirbti, dalintis idėjomis, atidžiau vienas kito klausyti. Lietuva, kaip ir 25-erių metų žmogus, dar bręsta ir bando išsivirti. Jai reikia paramos, patarimo ir paskatinimo – to ir ieškome šioje kelionėje.

Informacijos apie Nacionalinę šeimų ir tėvų asociaciją, jos poziciją, narystės principus bei kitus viešus darbus galite rasti internete www.nsta.lt.

Informacijos apie „Šeimos institutą“, vykdytus ir vykdomus projektus bei kitus viešus darbus galite rasti internete www.seimos.org.

Kalbino **Daina Čyrienė**

MANO VIRTUVĖ

Gimtadieniui, mokslo metų pabaigtuvėms ar bet kokiai kitai progai iškepkite šį tortą – didelį ir šventinį. Neišsigąskite ilgo aprašymo – svarbiausia jį gaminant yra viską gerai išplakti ir atsargiai sumaišyti visus produktus.

Citrininis tortas

Tešlai reikės:
250 g (8,8 oz) miltų
50 g (1,8 oz) smulkintų migdolų
75 g (2,6 oz) cukraus
190 g (6,7 oz) sviesto (labai šalto)
1 citrinos nutarkuota žievelės
1 trynio
1 kiaušinio
1 arbatinio šaukštelio konjako arba vandens

Įdarui reikės:
4 kiaušinių
170 g (6 oz) cukraus
2 žalių citrinų nutarkuotos žievelės
150 ml (2/3 puoduko arba 5 oz) sulčių (2/3 žaliųjų citrinų sulčių ir 1/3 citrinos sulčių)
150 ml (2/3 puoduko arba 5 oz) plakamos grietinės (ne mažesnio nei 35 proc. riebumo)

Miltus persijoti ir sumaišyti su smulkintais migdolais ir cukrumi. Stambia burokine tarka sutarkuoti atšaldytą sviestą ir sumaišyti su miltų, cukraus ir migdolų mišiniu. Suberti tarkuotą citrinos žievelę. Viską gerai išmaišyti, įmušti vieną kiaušinį ir vieną trynį. Vėl gerai išmaišyti – visi produktai turi susijungti į vientisą masę. Įpilti šaukštelį konjako (jei tešla sausoka ir nelabai susispaudžia į gumulą, galima įpil-

ti 2–3 šaukštus labai šalto vandens. Tešlos rutulį įvynioti į maistinę plėvelę ir dėti į šaldytuvą 2 valandoms.

Orkaitę įkaitinti iš anksto iki 180°C (350 F). Paruošti įdarą. Išplakti 4 kiaušinius su cukrumi, įmaišyti sutarkuotų žaliųjų citrinų žievelių, žaliųjų ir paprastųjų citrinų sulčių. Grietinėlę išplakti iki standumo ir atsargiai, po truputį įmaišyti į išplaktą kiaušinių masę.

Išėmus tešlą iš šaldytuvo dėti ją tarp dviejų kepimo popieriaus lakštų ir iškočioti. Tešlą dėti į kepimo formą su nusiimančiais kraštais ir atsargiai formuoti „krepšelių“, užlenkiant tešlą į viršų, iki pat formos kraštų viršaus. Tešlos kraštus, kurie išsikiša virš formos gražiai apipjauti. Tešlą subadyti šakute, kad keptant nesusidarytų pūslelės. Tešlos „krepšelių“ uždengti kepimo popieriumi ir užpilti 1 kg (2 sv) žirnių ar kruopų, kad keptama tešla neišsipūstų ir išlaikytų krepšelio formą. Kepti įkaitintoje orkaitėje 15 minučių. Paskui ištraukti iš orkaitės, nuimti popierių su kruopomis, sukrėsti į tešlos krepšelį paruoštą įdarą ir kepti dar 30 minučių.

Skanaus!
Jūsų Indrė

ĮVAIRŪS

- Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Didelė darbo patirtis, minimali anglų kalba, nevairuoja. Gali pakeisti savaitgaliais. **Tel. 773-940-5264.**
- Profesionali, sąžininga moteris, turinti didelę slaugos darbo patirtį, legali, vairuojanti automobilį, ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo su gyvenimu Čikagoje ar jos priemiesčiuose. **Tel. 312-647-3208.**
- 54 metų vyras ieško žmonių priežiūros darbo pakeitimų pietvakariniuose rajonuose. **Tel. 773-387-7232** arba **773-600-2887.** Skambinti vakare nuo 8 val. v. iki 11:30 val. v.

- Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su grįžimu namo. Gali pakeisti savaitgaliais. Kartu gali dirbti ir vyras. **Tel. 708-691-6996.**
- Moteris ieško žmonių priežiūros darbo, galimi pakeitimai. Siūlyti įvairius variantus. **Tel. 773-615-5235.**
- Vyras ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu ar pakeitimų. Legalūs dokumentai, vairuoja, patirtis. **Tel. 312-307-4619.**
- Moteris ieško senelių priežiūros darbo pakeitimų. Siūlyti įvairius variantus. **Tel. 773-387-7232.**

A † A
ALFONSAS NAKAS

Mirė 2015 m. gegužės 12 d. Sunny Hills, Floridoje, sulaukęs 94 metų.
Gimė 1921 m. kovo 3 d. Rudžiuose, Kamajų vls., Rokiškio apskr., Lietuvoje.
Anksčiau gyveno Detroit, Michigan.
Nuliūdę liko: žmona Bronė, sūnus Jonas su žmona dr. Kristina, sūnus Viktoras su žmona Kristina, duktė Vida, anūakai Emilija, Jonas ir Audra, brolis Algirdas su žmona Julija bei kiti giminės Amerikoje, Australijoje ir Lietuvoje.

Nuliūdusi šeima

www.draugas.org/mirties.html

„Concise Encyclopaedia of Lithuanian Minor“

Šios knygos tikslas yra išsaugoti istoriją ir kultūrinį paveldą krašto, iš kurio kilo Mažvydas, Donelaitis ir Vydūnas, kur buvo išspausdinta pirmą lietuvišką knygą ir pirmą lietuvišką gramatiką, krašto, kuriame knygos buvo spausdinamos spaudos draudimo laiku ir knygnešių slaptai gabenamos į Didžiąją Lietuvą. Norint pasiekti didesnę skaitytojų skaičių ši knyga yra išleista anglų kalba.

Knygą išleido: Mažosios Lietuvos Fondas (MLF – JAV ir Kanada) ir Mokslo ir enciklopedijų leidybos centras (Vilnius), 2014. 656 puslapių, iliustracijų, žemėlapių, ISBN 978-5-420-01746-3 Knygos išleidimą finansavo **MLF rėmėjai** ir **Lietuvių Fondas**.

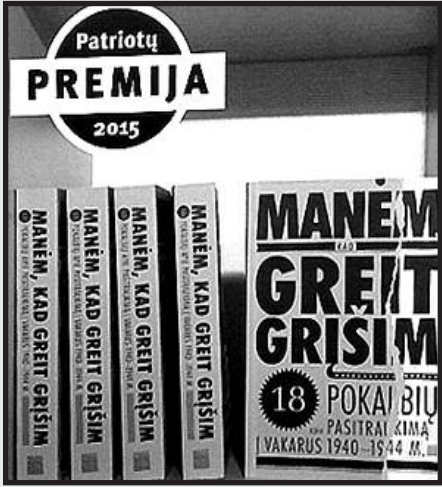
Knygą galite įsigyti „**Draugo**“ knygynėlyje.
Kaina – **50 dol.**
Illinois valstijos pridėtinės vertės mokestis – 9,25 proc.,
persiuntimas paštu – 5 dol.
4545 West 63rd Street, Chicago, Illinois 60629;
tel. 773-585-9500; el. paštas: administracija@draugas.org

Premijuota knygą apie JAV lietuvius
galite nusipirkti „Drauge“

Vilniaus tarptautinėje knygų mugėje pristatytą šiais metais leidyklos „Aukso žuvis“ išleistą knygą „Manėm, kad greit grįšim“ (sud. Dalia Cidzikaitė, Laima Petrauskaitė VanderStoep ir Dalia Stakytė Anysienė) galite įsigyti „Draugo“ knygynėlyje. Kaina – 25 dol. (Illinois valstijos pridėtinės vertės mokestis – 9.25 proc., persiuntimas paštu – 5 dol.). Teiraukitės tel. 773-585-9500.

Knygoje – aštuoniolika pokalbių su JAV lietuviais, kurie Antrojo pasaulinio karo metais nuo artėjančio sovietų fronto ir tremties grėsmės buvo priversti palikti Lietuvą ir trauktis į Vakarus. Knygos sudarytojų pašnekovai atvirai pasakoja apie bėgimo iš Lietuvos aplinkybes, gyvenimą DP stovyklose Vokietijoje, apsisprendimą emigruoti ir įsikūrimą Jungtinėse Amerikos Valstijose.

Knyga „Manėm, kad greit grįšim“ yra didesnio projekto – Sakytinės istorijos projektas – dalis, kurį 1995 m. sumanė JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros taryba. Projekto metu į magnetofono juostas įrašyti 65 pokalbiai. 30 pokalbių įrašyti Čikagos apylinkėse, 35 – kitur. Šiandien bent pusė kalbintų asmenų jau yra mirę.

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Gegužės 15 d., penktadienį, 6:30 val.v.** kviečiame į susitikimą su Lietuvos Sąjūdžio ir Nepriklausomos Lietuvos saugumo kūrėju Artūru Skuču. Neseniai jis išleido knygą „Pėstininkams svarbiausia buvo valstybė“. Susitikimas vyks Susivienijimo Lietuvių Amerikoje (SLA) patalpose, 307 W 30 Street, New York, NY 10001

■ **Gegužės 15 d., penktadienį, 7 val. v.** Balzeko lietuvių kultūros muziejuje (6500 South Pulaski Road, Chicago, IL) Ina Vasiūnaitė skaitys paskaitą „Radijas ir televizija – tiesioginis eteris į praeitį“. Paskaitoje Ina trumpai pristatys savo disertacijos „Amerikos lietuvių bendruomenės audio vizualinės žiniasklaidos raida 1944–1990 m.“ tyrimą ir atliktus darbus. Pristatymo metu ji parodys keletą dokumentinių kadro iš Anatolijaus Šluto archyvo, saugomo VDU Lietuvių Išeivijos institute, filmuką „Vasario 16 minėjimas“ (7 min., be garso). Bus vaišės.

■ **Gegužės 16 d., šeštadienį, 7 val. v.** kviečiame į susitikimą su filmų režisiere Marija Stonyte. Vakaro metu susipažinsite su autorės kūryba ir ateities kūrybiniais planais. Viešnia pristatys savo vaidybinį filmą „Kelių eismo taisyklės“ ir dokumentinį filmą „Kalnai, kalnai“ bei keletą trumpesnių darbų. Susitikimas vyks: SLA patalpose, 307 W30 Street, New York, NY 10001

■ **Gegužės 16 d., šeštadienį, Baltijos jėzuitų plėtros tarybos narys Tadas Birutis** kviečia į paukščių stebėjimo iškylą „Tėvo Saulaičio takais“. Norinčius dalyvauti prašome pranešti el. paštu: lithjesuit@hotmail.com arba palikti žinutę tel. 630-243-6234. Smulkesnė informacija bus suteikta užsiregistravusiems.

■ **Brighton Parko Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje** 2745 W. 44th St., Chicago, IL 60632, šį sekmadienį, gegužės 17 d., 10 val. r. švęsime Kristaus žen-

gimo į dangų šventę – Šeštines. Mišias atnašaus kun. Gediminas Keršys. 15 minučių prieš pamaldas bus kalbama Švč. Mergelės Marijos litanija. Primename, kad kiekvieną ketvirtadienį, 8 val. r., šv. Mišios yra aukojamos lietuvių kalba. Po šv. Mišių yra klausomos išpažintys. Maloniai kviečiame visus dalyvauti.

■ **Gegužės 20 d., trečiadienį, 7 val. v. BAM** Rose Cinemas, 30 Lafayette Ave., Brooklyn, NY 11217 bus rodomas J. Meko filmas „Reminiscences of a Journey to Lithuania“ (1972).

■ **William Holman Gallery, 65 Ludlow** Street, New York, NY 10002 iki gegužės 23 d. vyksta Kęstučio Zapkaus (Kes Zapkus) tapybos ir piešinių paroda. Daugiau informacijos – galerijos el. paštu: info@wholmangallery.com.

■ **Gegužės 31 d., sekmadienį, Pasaulio lietuvių centras (PLC)** kviečia narius, rėmėjus ir svečius į PLC metinį susirinkimą. Registracija 11 val. r., susirinkimas 12:30 val. p. p. Bus aptariama praėjusių metų veikla, dabartinė Centro padėtis ir planai ateičiai. Susirinkimas vyks PLC Lietuvių Fondo salėje. Turite klausimų? Skambinkite į PLC raštinę tel. 630-257-8787.

■ **Sezono uždarymas. Gegužės 31 d. 12** val. p. p. Jaunimo centro Moterų klubas kviečia mielinių blynų priešpiečių Centro kavinėje. Mišių koplyčioje nebus, bet visi maloniai kviečiami susirinkti ir pabendrauti Jaunimo centro kavinėje – prieš išvykstant vasaros atostogoms.

■ **Birželio 6 d., šeštadienį: JAV LB Vidurio** vakarų apygardos metinis suvažiavimas vyks PLC Lemonte, Maironio lituanistinės mokyklos didžiojoje salėje # 121, prie rytinio įėjimo (E). Registracija – 9:30 val. r. Pradžia – 10 val. r. Maloniai kviečiame atvykti.

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti

„DRAUGA“

internete be jokio papildomo mokesčio.

Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai

administracijai:

administracija@draugas.org

ir gauti „log in“ bei slaptažodį.

Skaitykite „Draugą“ greičiau!

Pasidalinkite nuomone

facebook

www.facebook.com/draugolaikrastis

Namams pirkti paskolas
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Advokatas

VYTENIS LIETUVNINKAS

4536 W. 63 Street

Chicago, IL 60629

(Skersai gatvės nuo „Draugo“)

Tel. 773-284-0100

Remkime Vasario 16 gimnaziją 65-mečio proga

Mieli Vasario 16-osios gimnazijos draugai ir rėmėjai!

Artinasi gimnazijos įkūrimo 65 metų jubiliejus. 1950 metais, prasidėjus intensyviai emigracijai į užjūrius, Vokietijoje veikiančios 26 lietuvių gimnazijos ėmė užsi-
darinėti. Buvo įkurta Vasario 16-osios gimnazija su bendrabučiu, kad lietuvių pabėgėlių vaikai galėtų užbaigti mokslą ir įsigyti brandos atestą. Gimnazija gyvuoja iki šiol. Gausi jos šeima rinksis iš viso pasaulio švęsti jubiliejaus per šias Jonines.

Tuos ilgus metus vienintelę lietuvių mokyklą laisvame pasaulyje lydėjo vargai ir sunkumai, kuriuos Jūs, mieli rėmėjai, padėjote savo aukomis nugalėti.

Per šiuos 65 metus gimnazijos uždaviniai keitėsi ne vieną kartą, bet visada pagrindinis tikslas ir uždavinys buvo auklėti lietuvių jaunimą demokratine, krikščioniška ir tautine dvasia ir skatinti siekti mokslo, kuris praturtintų jų gyvenimą.

Lietuvai atkūrus nepriklausomybę ir kilus pavojui, kad gimnazija bus uždaryta, buvo nuspręsta ją reorganizuoti į dvikalbę mokyklą. Tapome vokiečių-lietuvių gimnazija, kurioje mokosi lietuviai ir vokiečiai mokiniai. Dalį dalykų visi kartu mokosi vokiškai, kitą dalį lietuviai mokosi lietuviškai, vokiečiai – vokiškai. Lietuviai mokiniai iš-eina visą lituanistinį kursą ir abitūroje egzaminuojami iš lietuvių kalbos ir literatūros. Vokiečiams ši dviejų kultūrų mokyklos koncepcija labai patinka, o mums, lietuviams, ji labai naudinga, nes lietuvių jaunimas, baigęs šią gimnaziją, yra paruoštas gyvenimui tiek Vokietijoje, tiek Lietuvoje. O lietuvių jaunimui iš kitų kraštų suteikiama proga pasimokyti užsienyje ir susipažinti su Vakarų Europa.

Nuo to laiko, kai gimnazija persikraustė į 1953 m. kun. A. Bernatono ir aukotojų pastangomis nupirktą Rennhofo pilaitę, jos 5 ha plote išaugo ir kiti pastatai: mokyklos pastatas, mergaičių ir berniukų bendrabučiai, mokyklos priestatas su modernia laboratorija ir naujai atstatyta Rennhofo pilis.

Laikas tuos pastatus sendina ir reikalauja nuolatinės jų priežiūros, kuri kainuoja. Nors Vokietijos ir Lietuvos valdžios gimnaziją remia, to neužtenka. Seniau statyti pastatai yra apgailėtinos būsenos, jiems reikalingas didelis remontas, kuris dėl lėšų stygiaus buvo tik iš dalies atliekamas. Taip pat gimnazijos parkas tapo pavojingas dėl peraugusių, pakrypusių ir papuvusių medžių, kuriems nupjauti reikia ne tik didelių lėšų, bet ir pereiti tankias vokiečių valdžios gamtos apsaugos įstatymų džungles.

Mieli Vasario 16-osios gimnazijos rėmėjai, esame dėkingi Jums už nuolatinę paramą, kuri padėjo pamatus ir išaugino šią svarbią lietuviams instituciją. Jūs įvedėte ją į Lietuvos istoriją kaip įrodymą, kad lietuvių tauta yra mokslo siekianti visokiomis

sąlygomis. Ji ir ateityje bus labai reikalinga. Naujų emigrantų vaikams ji lygiai tokia didelė pagalba kaip anais laikais pokario pabėgėlių atžalynui. Mes prašome Jus ir toliau ją remti, kad ji ilgai tarnautų lietuvių jaunimui ir visos lietuvių tautos gerovei.

Marytė Dambriūnaitė-Šmitienė

Fondo Vasario 16-osios gimnazijai
remti pirmininkė

Bronė Lipšienė vicepirmininkė

Antanas Šiugždinis išdininkas

**Kviečiame
dalyvauti**

Vasario 16-osios gimnazijos 65-mečio proga birželio 26-27 d. planuojamas buvusių mokinių ir darbuotojų susitikimas, į kurį visi nuoširdžiai kviečiami! Šių metų šventė prasidės penktadienį, birželio 26 d. su neformalia buvusių mokinių susipažinimo vakarone gimnazijos pilyje. Šeštadienį buvę mokiniai rinksis į klases pagal jų buvimo metus gimnazijoje. Bus rodomi filmai, nuotraukos. Naujoji gimnazijos vadovybė praneš apie gimnazijos veiklą. Bus mėginama įsteigti buvusių gimnazistų draugiją. 2 val. po pietų. bus iškilmingas gimnazijos minėjimas, o 5 val. p. p. – tradicinė Joninių šventė. Papildoma informacija skelbiama puslapiuose www.gimnazija.de bei www.gimnazistai.de